

Studentbarometer 2024

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå Karolinska
Institutet

En rapport från Enheten för Undervisning och Lärande
(UoL) på uppdrag av Kommittén för utbildning på
grundnivå och avancerad nivå (KU)

Diarienummer: 1-892/2025

**Karolinska
Institutet**

Studentbarometer 2024

Innehåll

1.	Sammanfattning.....	3
2.	Introduktion.....	4
3.	Syfte.....	4
4.	Genomförande	4
4.1	Upplägg och metod.....	4
4.2	Datainsamling	5
4.3	Analysmetod	7
5.	Resultat	9
5.1	Studentengagemang	11
5.1.1	Faktorer som främjar studentengagemang.....	12
5.1.1.1	En återkopplingskultur.....	12
5.1.1.2	En trygg lärmiljö.....	15
5.1.2	Faktorer som hindrar studentengagemang	17
5.1.2.1	Avsaknad av tydlig relevans	17
5.1.2.2	Tidsbrist	19
5.1.2.3	Icke-inbjudande lärmiljö.....	19
5.2	Den fysiska lärmiljön.....	20
5.2.1	Avsaknad av anpassade lokaler.....	23
5.2.2	Campus Solna vs Campus Flemingsberg.....	23
5.2.3	Isolerade program.....	24
5.3	Den psykosociala studiemiljön.....	25
5.3.1	A safe space för lärande	26
5.4	Lika Villkor	42
6.	Rekommendationer till fortsatt arbete.....	50
7.	Referenser	51

1. Sammanfattning

Studentbarometern är en del i det systematiska kvalitetsarbetet och genomförs vart fjärde år genom fokusgruppsintervjuer med syfte att ge en strategisk vägledning för att bygga studenternas engagemang och utveckla studiemiljön. Fokus ligger på att förstå vilka faktorer som motiverar respektive hindrar studentengagemang samt att undersöka den psykosociala och fysiska lärmiljön. Studentbarometern genomförs av Enheten för undervisning och lärande (UoL)¹ enligt uppdrag från Kommittén för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (KU).

Undersökningen genomfördes genom fokusgrupper med totalt 41 studenter från 21 olika program. Fokusgrupperna hölls på både svenska och engelska och datainsamlingen skedde mellan november och december 2024. Analysen baserades på Reflexiv Tematisk Analys.

Studentbarometern har identifierat en del nyckelaspekter som påverkar hur studenterna upplever sina studier vid Karolinska Institutet; dessa presenteras kopplade till fyra områden: studentengagemang, fysiska lärmiljön, psykosociala lärmiljön, och lika villkor.

En stark återkopplingskultur där studenter delar med sig av sina synpunkter till lärare och en trygg lärmiljö främjar engagemang, medan bristande relevans i undervisningen, tidsbrist och en icke-inbjudande miljö kan hämma studenternas delaktighet. Studenterna efterfrågar större transparens, variation i metoder för de att kommunicera feedback och tydligare koppling mellan undervisning och framtida yrkesliv.

Den fysiska lärmiljön påverkas av lokalernas utformning och campusmiljön. Flemingsberg upplevs som mer inbjudande än Solna, samtidigt som vissa program känner sig isolerade på grund av brist på mötesplatser och anpassade lokaler. Den psykosociala miljön gynnas av en inkluderande kultur där mångfald värdesätts och svåra samtal tillåts, men utmanas av en hierarkisk akademisk struktur som kan skapa tystnadskultur och minska den psykologiska tryggheten.

¹ Datainsamling, analys, och sammanställning av rapporten har utförts av pedagogisk utvecklare Natalie Jellinek (UoL)

När det gäller lika villkor upplever vissa studentgrupper ökad utsatthet, särskilt under praktik och grupparbete. Internationella studenter, äldre studenter, transpersoner, föräldrar och studenter med särskilda behov möter ofta extra hinder i sin studiemiljö. Dessa insikter pekar på behovet av fortsatt arbete för att skapa inkluderande, relevanta och stödjande lärmiljöer för alla studenter vid KI. I slutet av dokumentet presenteras rekommendationer till fortsatt arbete.

2. Introduktion

Studentbarometern är en del i det systematiska kvalitetsarbetet och genomförs vart fjärde år genom fokusgruppsintervjuer med syfte att ge en strategisk vägledning för att bygga studenternas engagemang och utveckla studiemiljön. Studentbarometern innebär också en uppföljning av arbetet med Lika Villkor genom att titta närmare på de riskområden som identifierats i lika villkorsundersökningen som genomfördes två år tidigare.

Studentbarometern genomförs av Enheten för undervisning och lärande (UoL) enligt uppdrag från Kommittén för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (KU). Senaste Studentbarometern som är gjord är från 2017 (Diarienummer Dnr: 1-504/2017).

3. Syfte

Studentbarometer avser att belysa och vidare undersöka hur studenterna vid Karolinska Institutet (KI) upplever sin utbildning när det gäller både studentengagemang och lärmiljö. Fokus ligger på att bättre förstå vilka faktorer som är motiverande respektive icke-motiverande och genom detta kunna föreslå strategisk vägledning för vägen framåt. Dessutom fungerar Studentbarometern som en aktiv åtgärd relaterad till Lika Villkor genom att utforska hur universitetet bättre kan bekämpa trakasserier och diskriminering samt uppmuntra studenter att rapportera sådana incidenter.

4. Genomförande

4.1 Upplägg och metod

Studentbarometern genomförs i form av fokusgrupper, en forskningsteknik som samlar in data genom gruppinteraktion kring ett förbestämt ämne

(Morgan, 1997). Tanken är att genom fokusgrupper kunna samla in synpunkter, tankar och attityder kring hur studenterna upplever sin miljö, att ge dem möjlighet att dela sina tankar i ett bekvämt och avslappnat samtal.

Intervjuguiden (Bilaga 1) som är en bilaga till Anvisningar för studentbarometern (Dnr 1-596/2024) täcker de huvudsakliga intresseområdena relaterade till studentengagemang, den psykosociala och fysiska lärmiljön samt kopplingen mellan dessa och arbetet med Lika Villkor vid KI.

Målet var att genomföra minst nio fokusgrupper med 4–6 studenter i varje; tre grupper på engelska och sex grupper på svenska. Tanken var att ha en bred representation av olika program men även att ha en bred representation med hänsyn till kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, funktionsnedsättning, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och socioekonomisk bakgrund.

4.2 Datainsamling

Datainsamlingen skedde mellan november och december 2024. Nio fokusgrupper genomfördes: sex fokusgrupper hölls på svenska och tre på engelska. Totalt deltog 41 studenter från 21 program: 10 nybörjarprogram och 11 påbyggnadsprogram. Inga studenter deltog från två nybörjarprogram och 16 påbyggnadsprogram. De flesta program är representerade med en till tre deltagare med psykolog- och tandläkarprogrammet som undantag som hade fler deltagare. Se Tabell 1 nedan med listan av antal deltagare per program och termin. Studenterna rekryterades till intervjuerna genom utskick till alla studenter registrerade på program, information i Studentnytt, nyhet på KI hemsida, information på digitala skärmar samt via studentkårerna. Studenterna som deltog i fokusgrupperna agerade också som ambassadörer och spred information vidare inom sina egna nätverk.

Information skickades även till programdirektorer, grundutbildningsansvariga, utbildningsnämnders och programnämnders funktionsadresser med uppmaning att vidareinformera studenter. Studenter inom de globala programmen tackade ja snabbare och i högre utsträckning, medan det krävdes en mer riktad strategi för att rekrytera studenter från de svenska programmen. Trots detta var det utmanande att engagera studenter från

mindre program eller vars studenter inte lika ofta är på KI. För att nå studenter från icke-representerade program trycktes och sattes upp flygblad på båda campus och diskussioner hölls med olika intressenter: studentrepresentanter och studentkårerna, studentambassadörer och relevanta programansvariga.

Studenterna anmälde sitt intresse före en specificerad deadline genom en anmälningslänk skapad av UoL och uppgav namn, e-postadress, program, termin, språk, kort motivering varför de ville delta samt angav vilka av angivna tider de kunde delta. UoL bildade fokusgrupperna i syfte att boga för perspektivrikedom både från olika KI program och olika terminer.

Fokusgrupperna varade runt 90 minuter och hölls via Zoom. Intervjuguiden följdes på alla intervjuer, även om vissa grupper diskuterade vissa delar i mer detalj än andra. Alla fokusgrupperna hölls av Natalie Jellinek (UoL), som spelade in och sedan transkriberade materialet. Transkriberingar kontrollerades manuellt efter användning av automatiskt verktyg. Totalt transkriberades det 693 timmar.

Tabell 1: Deltagare per program och termin.

Program	Deltagare	Termin
Arbetsterapeutprogrammet	2	T1(1); T3(1)
Audionomprogrammet	0	
Barnmorskeprogrammet	0	
Kandidatprogrammet i biomedicin	3	T3 (1); T1 (2)
Biomedicinskaanalytiker programmet	1	T5
Fysioterapeutprogrammet	2	T5 (1), T1 (1)
Masterprogrammet i hälsoekonomi, policy och management	2	T1 (2)
Masterprogrammet i hälsoinformatik	1	T3
Logopedprogrammet	1	T3
Läkarprogrammet	3	T4 (1), T3 (1), T2 (1)
Magisterprogrammet i klinisk optometri	3	T1 (3)
Masterprogrammet i biomedicin	1	T1
Masterprogrammet i global hälsa	1	T1
Masterprogrammet i molekylära tekniker inom livsvetenskaperna	2	T1 (2)

Masterprogrammet i nutritionsvetenskap	1	T1
Masterprogrammet i translationell fysiologi och farmakologi	1	T1
Magisterprogrammet i arbete och hälsa	1	T1
Masterprogrammet i folkhälsovetenskap	3	T1 (3)
Masterprogrammet i biostatistik och datavetenskap	1	T1
Masterprogrammet i toxikologi	0	
Magisterprogrammet i biomedicinsk laboratorievetenskap	0	
Masterprogrammet i bioentreprenörskap	0	
Psykologprogrammet	6	T1 (3); T5 (3)
Psykiaterprogrammet	0	
Röntgensjuksköterskeprogrammet	0	
Sjuksköterskeprogrammet	1	T5
Sjuksköterskeprogrammet Distans	1	T3
Specialistsjuksköterskeprogrammet-ambulanssjukvård	0	
Specialistsjuksköterskeprogrammet- anestesisjukvård	0	
Specialistsjuksköterskeprogrammet-barn och ungdom	0	
Specialistsjuksköterskeprogrammet- distriktssköterska	0	
Specialistsjuksköterskeprogrammet – intensivvård	0	
Specialistsjuksköterskeprogrammet - kirurgisk vård	0	
Specialistsjuksköterskeprogrammet - medicinsk vård	0	
Specialistsjuksköterskeprogrammet - onkologisk vård	0	
Specialistsjuksköterskeprogrammet- operationssjukvård	0	
Specialistsjuksköterskeprogrammet - psykiatrisk vård	0	
Specialistsjuksköterskeprogrammet - vård av äldre	0	
Tandhygienistprogrammet	0	
Tandläkarprogrammet	4	T1(1); T3(2); T9 (1)
Totalt	41	

4.3 Analysmetod

Analysen inspirerades av Reflexiv Tematisk Analys (Braun och Clarke, 2006), en kvalitativ forskningsmetod som används för att identifiera, analysera och rapportera teman eller mönster inom textdata på ett systematiskt sätt.

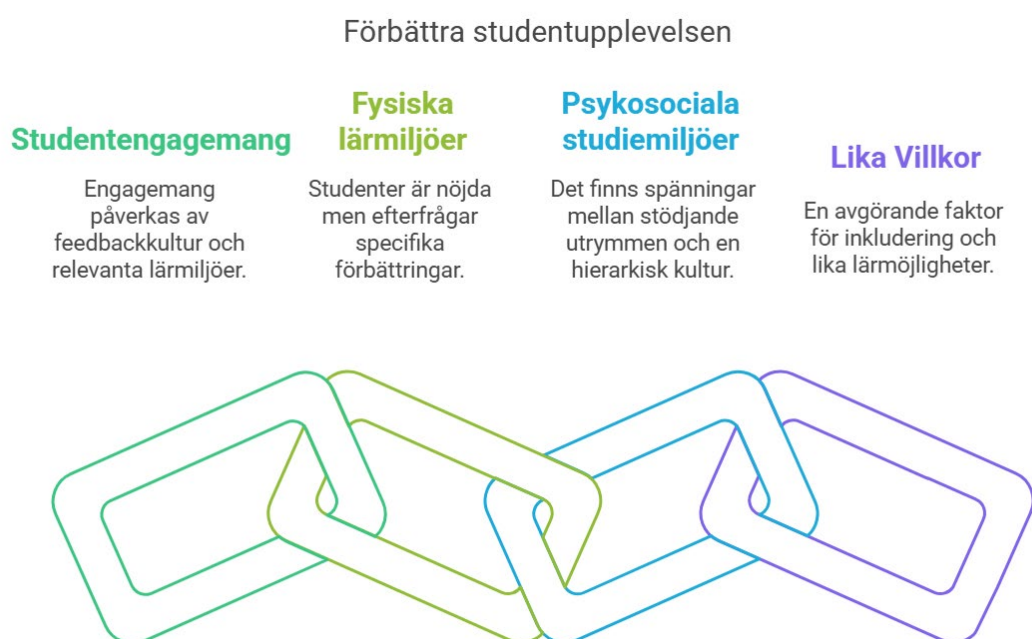
Analysen av data gjordes med avsikten att hitta teman och gemensamma mönster som återspeglar deltagarnas svar. Programmet NVivo (Lumivero, 2023) användes för att organisera koderna och strukturera temana.

Analysen har utgått från ett reflexivt förhållningssätt där tolkningar av data gjorts utifrån den förståelse och de erfarenheter som intervjuaren har som pedagogisk utvecklare och anställd vid KI. Arbetet har präglats av en medvetenhet om hur egna antaganden och förförståelse kan påverka analysen, och en strävan har funnits att kontinuerligt granska dessa. Fokus har legat på hur data förstås och ges betydelse i relation till intervjuarens position, snarare än ett personligt engagemang. Under hela processen har ambitionen varit att beakta olika perspektiv och upprätthålla en analytisk distans.

Det finns flera steg involverade i Reflexiv Tematisk Analys, enligt Braun och Clarke. Dessa inkluderar först och främst att bekanta sig med data, varvid materialet transkriberas och läses för att få en omfattande förståelse av det. Därefter identifieras och märks meningsfulla sektioner för att söka efter mönster, skapa koder och gruppera dem i potentiella teman. Avsikten är att förmedla övergripande mönster eller berättelser som fångar väsentliga aspekter av data. Teman granskades och reviderades flera gånger, förfinades vid behov. De namngavs och definierades sedan i hopp om att presentera en bild av vad som upptäckts genom fokusgrupperna. Citat har använts för att illustrera de olika teman, alla citat har översatts till svenska för att behålla anonymitet. Teman presenteras i Figur 2 och illustreras sedan med citat där deltagarna har anonymiserats och identifieras med ett deltagarnummer.

5. Resultat

Resultaten för Studentbarometern presenteras i fyra övergripande teman och genom en analys av de underteman och aspekterna som är mest relevanta för studenterna (se Figur 1).

Figur 1: Fyra teman kopplade till studentupplevelsen

- **Studentengagemang**

En återkopplingskultur där studenternas synpunkter tas tillvara och efterfrågas på ett tydligt, strukturerat och återkommande sätt leder till studentengagemang i större utsträckning. Detta i sin tur bidrar till att studenterna känner sig tryggare under sina utbildningar. Däremot kan en icke-inbjudande lärmiljö där de känner en avsaknad av relevans och koppling till deras framtida karriärer, i samband med brist på tid och ett svårnavigerat studentliv leda till mindre engagemang och apati hos studenterna.

- **Fysiska lärmiljön**

Studenterna är överlag nöjda med den fysiska lärmiljön, men har ändå konkreta förbättringsförslag som presenteras i Tabell 3. De viktigaste

synpunkterna rör skillnader mellan Flemingsberg och Solna – där Flemingsberg upplevs ha lyckats bättre med sina miljöer – samt att vissa studentgrupper kan känna sig isolerade på grund av att de endast vistas i enstaka lokaler.

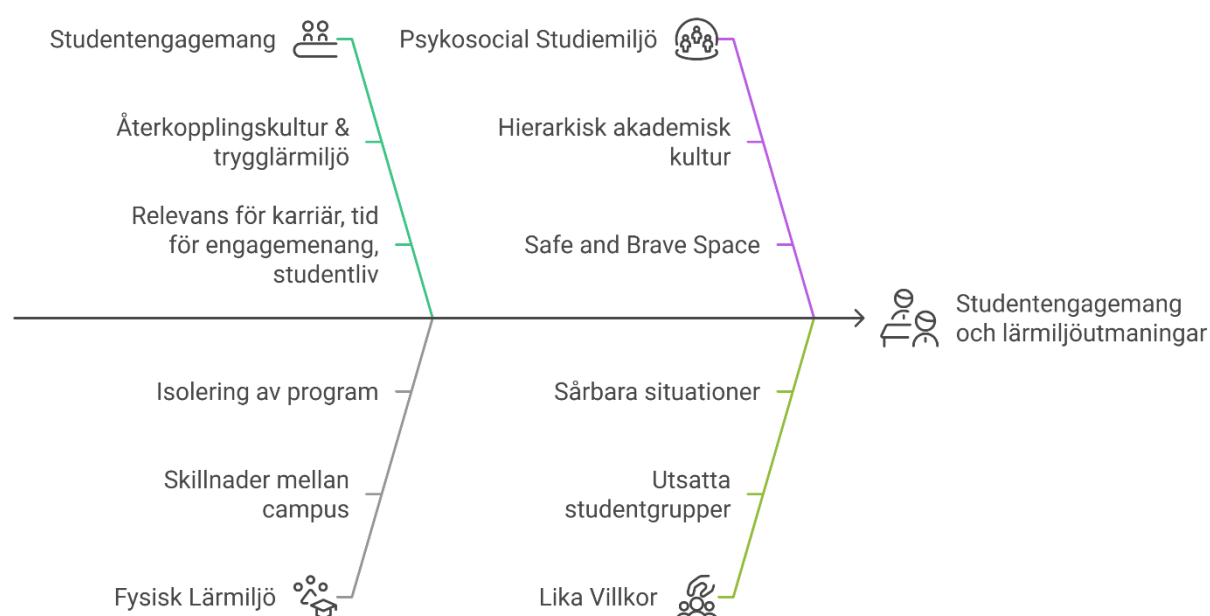
- **Psykosociala studiemiljön**

Det verkar finnas två motstridande ytterligheter i hur studenterna upplever sin psykosociala studiemiljö: i enda ändan argumenterar de för en safe och brave space där mångfald tas tillvara, grupparbete är ett tillfälle för lärande och det finns utrymme för svåra samtal; i andra ändan beskriver de en hierarkisk akademisk kultur kännetecknad av KI:s prestigeanda, distans mellan professionerna och en känsla av att studenterna inte är prioriterade.

- **Lika Villkor**

Den psykosociala studiemiljön är fundamental beträffande förutsättningar för en miljö där alla studenter känner sig inkluderande och kan lära sig på lika villkor. Studenterna beskrev både situationer som kan vara sårbara och identifierade studentgrupper som kan uppleva riskfyllda situationer. Dessa speglar i stort sett resultaten i lika villkorsundersökningen från 2022.

Teman och underteman presenteras i Figur 2: Teman och underteman i fokusgruppsintervjuer med studenter.

Figur 2: Teman och underteman i fokusgruppintervjuer med studenter

5.1 Studentengagemang

Studenter beskrev studentengagemang och inflytande som en ömsesidig dialog på både makro- och mikronivåer, inklusive följande aspekter: kursvärderingar, studentinflytande på kursändringar, möjlighet att uttrycka sina åsikter, studentrepresentation på olika nivåer och även inflytande på mikronivå, såsom i kurser via formell, informell och anonym feedback. Vissa studenter lyfter också fram en upplevd skyldighet – dvs. att för att kunna framföra klagomål och hävda sina rättigheter bör det också förväntas en viss grad av delaktighet från studentsidan. Genom olika former av engagemang kan studenterna få en djupare förståelse för organisationen, lära sig om dess struktur och se sitt program ur nya perspektiv. Enligt studenterna kan sådant engagemang både underlätta studierna och bidra till en ökad ömsesidig förståelse mellan studenter, lärare och organisationen.

Faktorer som påverkade studentengagemanget kunde delas in i motiverande och icke-motiverande (Tabell 2). De faktorerna som motiverar och främjar studentengagemang är: vad studenterna beskriver som en 1) en **återkopplingskultur** (se Figur 3) och 2) en **trygg lärmiljö**. De faktorerna som

i stället hindrar studentengagemang, 1) en **avsaknad av tydlig relevans**, 2) **brist på tid** för engagemang och 3) är en **icke-inbjudande lärmiljö**.

Tabell 2: Faktorer som främjar och hindrar studentengagemang

Främjar studentengagemang	Hindrar studentengagemang
Återkopplingskultur	Avsaknad av tydlig relevans
Trygg lärmiljö, inklusive samskapande	Brist på tid
	Icke-inbjudande lärmiljö

5.1.1 Faktorer som främjar studentengagemang

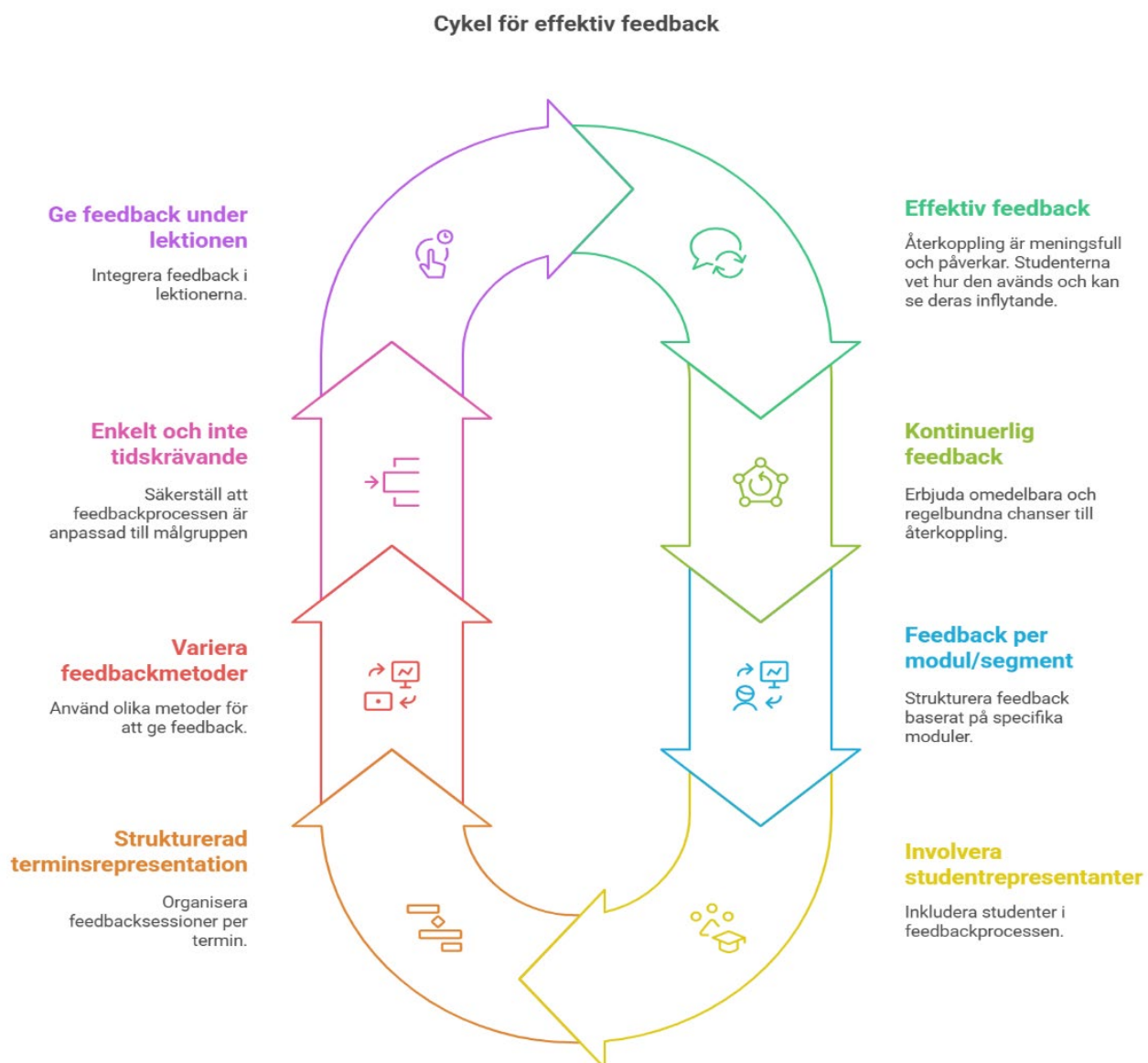
5.1.1.1 En återkopplingskultur

Den mest avgörande faktorn när det gäller att främja och uppmuntra studentengagemang är att universitetet som organisation kännetecknas av en öppenhet för att ta emot återkoppling av studenterna på utbildningen. Studenterna vill kunna ge återkoppling som påverkar, på ett strukturerat, igenomtänkt, enkelt och meningsfullt sätt. Både formellt som informellt. Detta kan sammanfattas som en återkopplingskultur. Studenterna vill känna sig sedda och hörda.

De efterlyser:

- Effektiv feedback från studenter som påverkar
- Kontinuerlig feedback från studenter, inte bara mot slutet av en kurs
- Uppdelad feedback från studenter på mindre moduler / sektioner
- Feedback via studentrepresentanter
- Större transparens
- Återkoppling via studentrepresentation, inkl. terminsrepresentanter
- Variation i metoder för feedback från studenter
- Enkel och inte tidskrävande feedback från studenter
- Feedback från studenter integrerad i lektioner, inkl. obligatoriska moment

I diagrammet härunder (Fig. 3) presenteras en cykel för effektiv återkoppling från studenter baserat på studenternas åsikter.

Figur 3: Cykel för effektiv feedback från studenter

Studenterna vill att deras åsikter ska tas emot och att de ska användas för att förbättra utbildningen, de vill se resultat. Studenterna ser sina åsikter som viktiga för uppbyggnad av programmen:

Om man känner att det man säger får en effekt, när man får liksom se att man faktiskt påverkar på riktigt och inte bara får säga massa saker och sen händer det ingenting i verkligheten, utan säger vi att vi kanske vill ändra upplägg på en kurs och så blir det i slutändan då kommer det ju verkligen att motivera en till att faktiskt vilja påverka och förbättra mer så att man ser att det får en effekt (Deltagare 12)

Studenterna blir engagerade när de känner sig lyssnade på och sedda:

Jag tycker att en sak som får mig att bli väldigt motiverad är att det känns som att KI som generellt har väldigt bra sätt att få studenter att känna sig hörda och lyssnade på. Ett exempel är PIL intervjuer, att man inte bara utgår ifrån prestationer, utan man vill också se lite vad är ni för några typer som vi tar in? Och det är någonting som jag tycker är ganska unikt med KI generellt att man verkligen tar hänsyn till vad är det för typer av personer vi utbildar och vill jobba med dem genom alla de här processerna som vi har sett med studentinflytande som representanter och att kurser ändras utefter hur vi vill ha det så vidare. (Deltagare 13)

De vill ha transparens kring kurserna och få tillgång till tidigare kursvärderingar, förstå hur deras synpunkter kommer att integreras och se åtgärder, möjlighet till kontinuerlig återkoppling samt ha olika och varierande sätt att ge sina synpunkter. Om inte kan återkoppling verka meningslöst och risken är att den får motsatt effekt:

Att vi har ett inflytande, vi får säga, vi har en åsikt i en grej ... men jag tycker det är mera fokus i så fall på alltså i åtgärderna. Det är inte bara att vi kan ha ett inflytande och så händer det ingenting för då är det ingen mening med att ha ett inflytande. Utan i så fall ska liksom en åtgärd krävas också ... om man vill ha vårt inflytande så måste vi ändå kunna känna att det finns något att vi faktiskt kan påverka. Att det inte det är liksom meningslöst. Tror mer vikten är på det i så fall. Åtgärderna. (Deltagare 37)

Vissa program har en eller två representanter per termin. Studenterna ser de som en första kontaktpunkt; med dem kan man ventilerat sina åsikter först och de kan samla synpunkter så att lärarna får en sammanställning av studentkommentarerna. Detta nämndes som positivt och en strukturerad terminsrepresentant eftersträvas av studenterna. Engagemang i studentrepresentation är också en faktor som nämns i en lyckad återkopplingsprocess.

Återkoppling från studenter och återkopplingsmöjligheterna behöver också anpassas till studentgruppen. En uppskattad strategi är att baka in återkopplingstillfället i obligatoriska moment. På så sätt höjs svarsfrekvenser och flera studentröster samlas in. Återkoppling från studenter kan vara formell, som en kursvärdering, men också en mer informell öppen dialog med lärarna som främjar ömsesidigt förståelse:

Vi har ju också en aktiv konversation med våra lärare och det är samma där med programråd att vi får möjligheten och inte bara liksom säga att vi vill ha det här eller

vi tycker det här, utan vi får även möjligheten att bolla med våra lärare och kursansvariga och kan liksom mötas i mitten istället för att bara slänga grejer på varandra. Så vi kan ha en konversation och hjälpa varandra och tycka till och höra vad de tycker. Jag tycker det känns bra. (Deltagare 3)

Sist men inte minst lyfter de fram vikten av det kontinuerliga löpande arbete med återkopplingen, att återkopplingsmöjligheter inte kommer för sent i kursen eller programmet så att studenterna själva ska kunna påverka de kurserna de går. Kontinuerlig eller återkommande studentfeedback kan innebära att man ger återkoppling efter en modul eller kursdel, att man har en utvärdering efter halva kursen, att kursrådet hålls också i mitten av kursen, eller att feedback tas emot löpande:

Jag tycker också att utifrån min erfarenhet så har även kursledare liksom under kursens gång även varit öppna för kritik och feedback kring hur de sköter saker och liksom ändrar redan i mitten av en kurs om tillräckligt många liksom har framfört ett klagomål. Eller liksom ja, men skulle vi kunna göra så här istället? Och då får man liksom ändra efter det. Det tycker jag också är bra (Deltagare 5)

Att främja en positiv återkopplingskultur bidrar till den andra aspekten som framkommer i samtalen med studenterna kring faktorer som motiverar dem att engagera sig i sina studier; det fungerar som en bidragande faktor till en trygg lärmiljö.

5.1.1.2 En trygg lärmiljö

En trygg lärmiljö präglas av öppenhet och psykologisk trygghet, en lärmiljö där:

- strukturen och förväntningarna är tydliga
- läraaktiviteterna syftar mot studentdeltagande
- lärarna efterlyser och söker studentmedverkan.

Studenterna behöver veta vad som förväntas av dem och vem de kan vända sig till när det gäller engagemang också, annars kan tröskeln vara för hög. En trygg lärmiljö kan också kopplas till hur studenterna välkomnas in i lärosätet; i detta fall nämner studenterna sina introduktionsdagar som ett lyckat exempel på samskapande mellan KI och sina studenter. Det fungerar som ett verktyg för att tydliggöra struktur och förväntningar.

Tryggheten i lärmiljön innebär en förståelse av förväntningar och strukturen som studenterna lyfter i form av transparens:

Något som verkligen motiverar mig att engagera mig i mina studier är när lärare är transparenta med kursstrukturen, för vi hade, vi hade bara den här kursen och läraren var väldigt organiserad och skickade en Excel-fil med alla föreläsningar och sade att de här måste man delta i för att få betyg och de här bör man vara närvarande på. (Deltagare 31)

Val av läraktivitet har också inverkan på studentdeltagande och kan stödja studentengagemang. Interaktiva läraktiviteter med mindre grupper studenterna där de förväntas aktivt delta och deras åsikter efterfrågas, såsom i seminarier fungerar som en motiverande faktor:

Min observation är att i ett seminarium sammanhang specifikt (...) det är här jag hittar de flesta studenterna engagerade på högsta nivå. Jag tror att de miljöerna där det bara finns ett fåtal studenter i ett rum, (de) skapar ett mycket mer bekvämt utrymme för de flesta studenter att verkligen (...) uttrycka sig och engagera sig och i slutändan dra nytta av det. För jag tror att allmänt (...) finns det denna rädsla för att tala upp eller engagera sig i något sammanhang eller situation, oavsett om det är att ställa frågor i föreläsningar. (Deltagare 7)

Att efterfråga återkoppling och aktivera studenter är också en del av att skapa en trygg och välkomnande lärmiljö. Att påminna studenter om vikten av deltagandet på olika sätt driver studentmedverkan i kursen:

Vanligtvis har jag märkt att jag och många av mina klasskamrater tenderar att vara mer engagerade när lärarna säger att de vill ha vår feedback. Jag har märkt att många professorer gör det, och de nämner också förändringar som de har gjort. Och det visar verkligen att vi blir lyssnade på och de skickar också många påminnelser om att göra dessa (kursvärderingar), det påminner mig faktiskt om att göra det. Så att bara generellt ta upp den konversationen i klassen driver oss att tala upp (Deltagare 9)

Ett lyckat exempel: Välkomstdagar

Ett lyckat exempel på samskapande är KI:s engagemang med studenter i utvecklingen av olika aktiviteter så såsom programmet på introduktionsdagarna. Flera studenter lyfter det samarbetet som studentdrivet och ägt fast med stöd från KI som organisation. Hur man välkomnar studenter är ju avgörande för deras erfarenheter i längden på ett lärosäte och det är flera studenter som beskriver just ett väldigt varmt välkomnande både från KI:

Jag såg ett annat exempel av studentinflytande under introduktionsveckan vilket är riktigt kul. Det var många studenter som organiserade saker och KI marknadsförde

det verkligen som om det var deras eget. Det också visar att de bryr sig om studenterna och deras åsikter och hur de gör saker. Allt skapades av studenterna och KI marknadsförde det. Ansvar för att organisera det låg helt och hållet på studenterna och jag tycker att det visar på stort förtroende (Deltagande 16)

KI:s samarbete med studenterna kring just introduktionsdagarna kopplas också till en större samhörighet och vi-känsla:

KI har varit bra på att engagera sig själva lite i sånt som får studenters uppmärksamhet, till exempel som det här med introduktionsdagar att KI, de är ganska så närvarande och är med i alla fall i de första dagarna och styr upp saker med schemat så att det ska fungera. Bara det bidrar ju till den här familjära känslan som att man är ett VI i det här om man vill hjälpas åt lite mer genuint också och inte bara för liksom och med meriter eller liknande utan att man känner lite mer tillhörighet och samhörighet (Deltagare 13)

Studenterna efterlyser forum för dialog och organisatoriska möjligheter till påverkan, dock behöver ibland former och strukturer för inflytande vara förbestämda:

(...) att man får liksom möjlighet och blir inbjuden till dialogen för att kunna påverka. För annars krävs det ju väldigt mycket egen energi, eller liksom att man själv behöver planera och forma den dialogen? Men ifall den finns där och man blir inbjuden till den så blir det ju enklare att kunna påverka (Deltagare 23)

5.1.2 Faktorer som hindrar studentengagemang

De tre största aspekterna som lyfts av studenterna när de diskuterar barriärer för studentengagemang är:

- avsaknad av tydlig relevans – kopplat till undervisningen men också kursvärderingar, likaså oklarheter kring förväntningar på kurs och programnivå
- brist på tid för engagemang
- icke-inbjudande lärmiljö, speciellt för studenter inom globala program som kan uppleva exkludering från sociala aktiviteter och studentrepresentation pga. språkbegränsningar.

5.1.2.1 Avsaknad av tydlig relevans

Flera studenter beskriver föreläsningar som de inte upplever är praktiskt användbara, där kopplingen till deras framtida karriär och lärandemålen inte är tillräckligt tydlig. De lyfter fram att föreläsningar som undervisningsmetod

inte upplevs lika värdefulla jämfört med förut då det finns en uppsjö av olika resurser på nätet, inklusive Youtube och TedTalks:

Personligen kanske några andra studenter tycker att det är användbart eller inspirerande, men i det stora hela tycker jag personligen att dessa föreläsningar är väldigt triviala eftersom om man vill ha inspiration kan man bara gå in på YouTube och det finns massor av sådana människor där... Jag skulle vilja studera faktiskt användbara saker eftersom många av dessa föreläsningar inte har bidragit något till min övergripande kunskap om (ämnet). (Deltagare 31)

I samma veva beskriver de också föreläsningar som ibland inte engagerar och kan upplevas som tråkiga, där föreläsarna är specialiserade på ett visst ämne och tycker själva att det är intressant men där "hela klassen sover". En naturlig konsekvens av denna upplevda diskrepans är att studenterna väljer att inte delta i icke-obligatoriska moment, ibland med risk för konflikter med föreläsare som inte verkar förstå varför så få studenter deltar i deras egna och gästföreläsningarna. En annan aspekt som tas upp är repetition i föreläsningar, där samma stoff tas upp och inte nödvändigtvis utifrån olika perspektiv. Detta påverkar studenternas motivation och allmänna engagemang, speciellt då flera nämner att de redan hade tagit upp detta med sin kursledare. Studenterna ofta ger föreläsningar "en chans" och sedan bestämmer om de ska fortsätta att delta. Det blir ett beslut som fattas över tid:

Det har funnits några gånger där vi har fått höra samma ämne en miljon gånger, och det är inte ens nödvändigtvis på ett annat sätt. Så jag känner att det också är något som jag konsekvent har märkt i allmänhet, att det är ganska mycket repetition och det avskräcker dig ibland från att faktiskt aktivt delta i det hela... i föreläsningarna, till exempel. Så om du förväntar dig att det ska vara mycket repetition, så är det omotiverande över tid. (Deltagare 35)

Inte orelaterat till detta berättar studenter också om svårigheter med kursvärderingar, både i mängd och kvalité. Frågorna kan ibland vara svåra att svara på, t ex. hur mycket studenterna har tagit till sig ett visst ämne, men sedan också att innehållet i kursvärderingar verkar betygsätta kursen men inte ge möjlighet till att föreslå konkreta ändringar eller förbättringar. Med så många utvärderingar, både formella och informella, oroar sig studenterna att motivationen för att svara på dessa sjunker, speciellt om man inte önskar föra fram en väldigt stark åsikt. Däremot ses ofta temaråden som ett bättre forum för att föra en dialog med undervisande personal.

5.1.2.2. Tidsbrist

Tidsbrist och konkurrens med studier verkar vara en av de största faktorer till varför studenterna inte engagerar sig mer med sina studier. Detta gäller både formella uppdrag såsom att vara förtroendevald såsom informell återkoppling till en lärare. Studenterna vill kunna engagera sig på ett sätt som passar in i den utbildningen man läser och inte krockar för mycket med sina studier:

Om ens studier blir förhindrade och att man själv känner att man inte har tid att engagera sig för att alla andra saker i plugget tar så pass mycket, då blir det svårt att känna att man vill prioritera och tänka på sådana här frågor när man själv måste fokusera på att klara alla sina kurser och så vidare. Så att det skulle jag säga för mig i alla fall är den största faktorn till att man hindras från att engagera sig. Så att man inte hinner. (Deltagare 12)

Tidsbristen i samband med olika livssituationer skapar ett behov av flexibilitet, såsom möjligheten till distansundervisning, inspelade föreläsningar och god framförhållning, så att studenterna kan ta nytta av sin undervisning på bästa sätt.

Den upplevda lärmiljön och själva strukturen i undervisningen har också en tydlig påverkan på studentengagemang och motivation. Flera studenter identifierar en viss förvirring kring förväntningar och betygsättning, en hel del tid som läggs på att kunna förstå uppgifter och en bearbetning med kurskamrater för att kunna förstå vad en uppgift går faktiskt ut på. Dessa diskussioner gäller både uppgifter eller grupparbete men också betygsättning och betygsriterier:

Man får lägga mycket tid på det och bara ta reda på vad liksom? Jaha, när ska jag göra det här? Hur ska jag göra det här? En gruppuppgift kan börja med att man sitter i en timme och diskuterar i gruppen, vad är det vi ska göra? Hur har ni fattat? Och så diskuterar man det innan man kommer fram till vad man vill... Ibland har det varit så att vi har fått mejla fram och tillbaka till läraren flera gånger innan vi vet vad vi ska göra. (Deltagare 39)

5.1.2.3 Icke-inbjudande lärmiljö

En avgörande faktor för engagemang och viljan att påverka är lärmiljön och huruvida den tolkas som inbjudande. Detta är kopplad till den tidigare diskussionen kring återkopplingskulturen och lärmiljö samt psykologisk trygghet och safe / brave spaces. Studenterna vill kunna veta vad som händer med deras återkoppling: tas den emot, blir det en förändring, vad händer

sedan? För vissa studenter är det ganska svårt att veta vad som händer med deras återkoppling när den väl tas emot. Hos vissa lärare kan det till och med finnas en upplevd resistans mot återkoppling överhuvudtaget:

En av mina professorer var ganska tydlig med att han inte är särskilt mottaglig för feedback (Deltagare 30)

Studenterna kan också uppleva en viss maktlöshet när deras återkoppling inte uppskattas eller efterfrågas. Om de genom kontakt med andra årskullar i samma program upptäcker att inga förändringar har skett efter upprepade liknande återkoppling känner studenterna att ingen lyssnar:

Vi hade en kurs som vi var missnöjda med termin fyra och då pratade vi med några T10 och de bara "aha den här kursen...!" Då är det som att det hade egentligen inte hänt någonting på tre år och det kan ju skapa en känsla av maktlöshet om man får en upplevelse av att kursledningen inte lyssnar ... jag tror att det jag säger kommer tas emot någonstans. Om jag inte tror det då kan det bli lite cyniskt att varför ska jag göra det här? Det är ingen som kommer lyssna. (Deltagare 19)

Jag har talat med människor i klassen ovanför mig och till människorna i klassen under mig nu och sagt att vi har haft liknande klagomål om professorer eller föreläsare. Du vet att det har förekommit klagomål och vi har talat med kursledningen också och ingenting förändras heller. Det är samma sak. Det kan vara irriterande. Så det är något att tänka på. Om man under 2-3 år ser att den feedback man ger tas i beaktande men att man inte riktigt agerar på den, så är det ganska nedslående, avskräckande också (Deltagare 36)

Sist men inte minst nämner studenter generellt en viss oklarhet kring engagemang i studentorganisationer. De blir svårnavigerade: många vet inte riktigt hur man söker uppdrag, hur de annonseras, vilka möjligheter finns och hur strukturerna ser ut. Flera internationella studenter nämner också en viss svårighet att engagera sig i och exkludering från dessa aktiviteter pga. språket. Studentlivet kan präglas av användandet av alkohol som också kan upplevas exkluderande av vissa.

5.2 Den fysiska lärmiljön

Generellt verkar studenterna vara nöjda med den fysiska lärmiljön på KI, även om det finns en tydlig preferens för Flemingsberg över Solna. I allmänhet uppskattar studenterna variationen av olika typer av utrymmen och för olika ändamål, anser grupprum vara extremt viktiga och är i högsta grad positiva till gymanläggningarna. De uppskattar de gröna ytorna och lokaler som är flexibla

och kan anpassas till olika syften och olika storlekar. De vill ha lokaler där de kan samlas men samtidigt kunna ha studier i mer individuella salar samt att det logistiska runtomkring studierna ska fungera, dvs tillgång till restauranger, matsalar, bibliotek. En sammanfattning av logistiska aspekter och konkreta förslag på förbättringar av den fysiska lärmiljön presenteras i Tabell 3 och 4.

Tabell 3: Synpunkter på förbättringar på KI:s fysiska lärmiljö

Lokal	Synpunkter
Generellt	Problem med uppkoppling av datorer eller mikrofoner, dröjer tills någon fixar skärmar eller ljud från högtalare i vissa rum
Lunchrum	Långa köer, inga bestick, inga mikro för att värma upp mat, vissa lunchrum stängda
Lärosalar	Dålig ventilation, behov av flera kontakter och adaptrar för studentdatorer och presentationer. Trasiga eller ostabila stolar
Ljuset	Kan upplevas lite kliniskt
Widerströmska	Dåligt ljusinsläpp, inga fönster
Ragnar Granit (Biomedicum)	Små bord, obekväma stolar
Biomedicum	Få sittplatser, måste köpa för att sitta vid kafét
Studierum	Flera HDMI kablar eller blippbara skåp så att man kan låna ut vid behov. Flera whiteboardpennor
Datorsalar	Bör användas om datorerna behövs då inte alla studenter har egen dator
Bibliotek Flemingsberg	Glasrum utan tak kan upplevas störande pga. ljudnivån
Bibliotek Solna	Trångt, kliniskt ljus, obekväma sittplatser
Toaletterna	Ingen tvål

Andra mer övergripande förslag på förbättringar listas i Tabell 4 härunder.

Tabell 4: Förslag på förbättringar av den fysiska studiemiljön

Förslag	Beskrivning
Regelbundna ronder för att kolla lokaler	Ha med studentrepresentanter som kan ge sina synpunkter
Felanmälan	Tydligt informera hur man felanmäler stolar och bord
Campus Bookstore	Möjlighet till att köpa kontorsmaterial, vissa böcker, KI merchandise, centraliserat punkt att skriva ut
KI Housing	Möjlighet till att skriva ut
Flera särskilda lugna utrymmen	Lokaler avsedda för meditation, bön. De nuvarande är inte alltid rena.

De tre största aspekterna som lyfts av studenterna när de diskuterar den fysiska lärmiljön är 1) att lokalerna som används inte alltid är anpassade till undervisningssituationen, 2) märkbara skillnader mellan hur Flemingsberg och Solna campus upplevs och 3) att vissa program kan känna sig isolerade.

Det pågår också diskussioner om hur mycket undervisning som bör ske på distans och hur mycket som bör vara på plats. De pedagogiska övervägningar som äger rum i den nuvarande post-pandemiska kontexten bör ta hänsyn till studenternas behov, deras termin, hur man skapar en gruppkänsla och hur man erbjuder flexibilitet för dem som behöver det. Det är en svår balansgång som kan vara programspecifik. I en post-pandemisk värld betonar vissa studenter vikten av att träffa sina klasskamrater:

Jag tycker först och främst att man träffar sina studiekamrater. Något som vi har klagat mycket på i vår utbildning är att vi har väldigt mycket som är förlagt på distans, det kan vara inspelade föreläsningar eller att det är typ Zoom föreläsningar och det tycker i alla fall vår årskull och även årskullar under mig att det gör att man inte får så bra gemenskap i klassen och man saknar väldigt mycket av det här sociala utbytet man får av att träffa sina kursare och det medför också att det kan bli svårare att så här genomföra grupparbeten och sådana bitar. Så jag hade uppskattat om det var mer campusförelagda föreläsningar och så där. För att ja, men det blir en naturlig övergång till att man liksom börjar samtala med sina kursare och också prata med folk som inte bara är liksom ens närmsta vänner utan också med kursare som man kanske inte annars inte träffas så mycket (Deltagare 27)

5.2.1 Avsaknad av anpassade lokaler

En återkommande synpunkt är att lokalerna som används inte alltid anpassas till undervisningssituationen. Det kan handla om att salarna är för små och studenterna måste sätta sig på golvet eller att salarna är för stora och mer än hälften av sittplatserna förblir tomma. Men det kan också vara så att lokalerna inte är anpassade till lektionsformatet:

Lektionssalen är inte anpassade för det vi gör. Vi sitter i små runda bord med jättehöga stolar som man liksom ramlar ner på. Visst, de kanske är jättesnygga och allting, men det är katastrof när man ska sitta i de föreläsningssalarna och att när vi har undervisning så sitter man så långt ifrån. Det är inte så studiemiljövanligt om vi inte har grupparbete, då är det ju perfekt alltså. Men när vi har föreläsningar så blir det inte anpassat. (Deltagare 37)

Det är många gånger vi hamnar ju i sådana biografssalonger när vi har grupparbete och sånt är inte jättebra och vice versa kan det ju hända att (...) vi är 70 personer i klassen så är det 50 stolar. Folk kan ju sitta på golvet, det är liksom inte jätteovanligt. Det händer varje termin. (Deltagare 25)

5.2.2 Campus Solna vs Campus Flemingsberg

Studenterna verkar trivas bättre på Campus Flemingsberg än på Campus Solna. Mest markant är skillnaden mellan biblioteken, där renoveringen i Flemingsberg har uppskattats av studenterna och lokalen upplevs som skönare, mer inbjudande och trevligare:

Till att börja med är det (Biblioteket Flemingsberg) större, det finns flera öppna sittplatser. Sedan finns det också fler grupprum, men de känns inte lika trånga. Grupprummen i Solna kan ofta kännas lite vid sidan om. Och så känns de mer staplade på varandra också. Jag tror att bara genom att jämföra de två är belysningen mycket bättre, som vi har nämnt tidigare, så mycket mindre skarp och ger en mer studiemotiverande miljö (Deltagare 36)

Förutom biblioteket verkar studenterna trivas bättre på Flemingsberg av flera olika skäl:

Jag tycker personligen att den fysiska studiemiljön på liksom Solna campus är ganska mycket sämre än den i Flemingsberg där jag tycker att i Flemingsberg så finns det mycket att välja på. Det finns många olika platser. Helt ärligt biblioteket, ganska mycket bättre och trevligare på många sätt. Så jag tycker när jag har varit i Flemingsberg de få gångerna jag varit där så är min uppfattning att wow! Jag har jättemånga ställen jag kan sitta och plugga på. Det finns mycket och det är mycket varierat. Men i Solna så känns det som att det ofta är ganska mycket samma sorts sittplatser och framför allt att det ofta finns väldigt få platser att plugga på i min

uppfattning. Alltså man ofta behöver liksom gå runt och leta efter en plats eller se till att man har bokat ett grupprum och grupprummen är inte alltid så rena heller, så då blir man lite liksom. Ja, men i alla fall så. Jag tycker i alla fall att det finns kanske lite brist på olika studieplatser, tyvärr på i alla fall Solna campus. (Deltagare 10)

På samma sätt lägger en annan student till sina synpunkter kring att hitta lämpliga platser att sitta i Flemingsberg:

Jag tycker att Flemingsberg har lyckats mycket bättre på att få till bra studiemiljöer. Solna har till exempel väldigt många sittplatser som är typ mitt i en korridor där man kommer in och sen så är det folk som har rast och kommer ut från föreläsningssalar och det är svårt att få ro om man inte tar sig ganska långt bort på biblioteket. Men då är man långt ifrån där man ska ha sin föreläsning sen. Så jag tycker tillgängligheten där är inte lika bra som i Flemingsberg. (Deltagare 13)

5.2.3 Isolerade program

Studenter vill gärna träffa kamrater från andra program och lokalerna skapar inte naturliga mötesplatser för den sorters integrering. De som går mindre program som inte har egna lokaler eller inte använder KI:s lokaler kan ibland känna sig isolerade från resten av lärosäten. De får inte chansen att varken träffa andra program eller olika årskullar då det upplevs inte finnas naturliga mötesplatser för dem. Det fysiska avståndet skapar en distans mellan dessa program och resten av KI vilket gör att de kan känna sig utanför:

Vi önskar ju att man hade den här miljön där man kunde sitta och bara vara, kanske tar lunch någonstans med sina klasskamrater, sitta någonstans och plugga med sina klasskamrater. För det har ju inte vi där vi är. Självklart kan vi gå till andra sidan, till campus. För där är vi välkomna också, men det blir så tajt ibland när man är en bit bort (...) så ibland känner vi oss skulle jag säga lite utanför om man ska kalla det så, vilket är lite tråkigt. För man önskar att man hade den här sammanhållningen med resten av skolan. Vilket som sagt också går att skapa om vi bara går över till andra sidan, men det blir det här att det är ett avstånd som på något sätt begränsar det. (Deltagare 3)

Men sen också det som är det negativ/a är att vi träffar ju aldrig andra studenter. Vi har liksom aldrig sett dem, de enda vi har sett det är som är på praktik. Vi känner oss liksom verkligen sådär jätte jätte utanför och jag tycker bara det är jättekonstigt. Vi har ju frågat varför vi inte pluggar i de här KI lokalerna och då hade liksom jag fått svar att det handlar om budget och att man inte har råd att hyra lokalen och sen så tänker jag, är inte vi en del av KI? Borde vi inte liksom också få lokaler som alla andra? Och ja, det har liksom de flesta alltså varit missnöjda med (Deltagare 24)

I vissa program eller under VFU-placeringar har studenter inte tillgång till egna lunchrum eller studierum vilket också påverkar möjligheten att träffa andra, kunna utnyttja tiden och allmänt vara på dessa lokaler. De önskar tillgång till studierum för att kunna studera när de har till exempel håltimme:

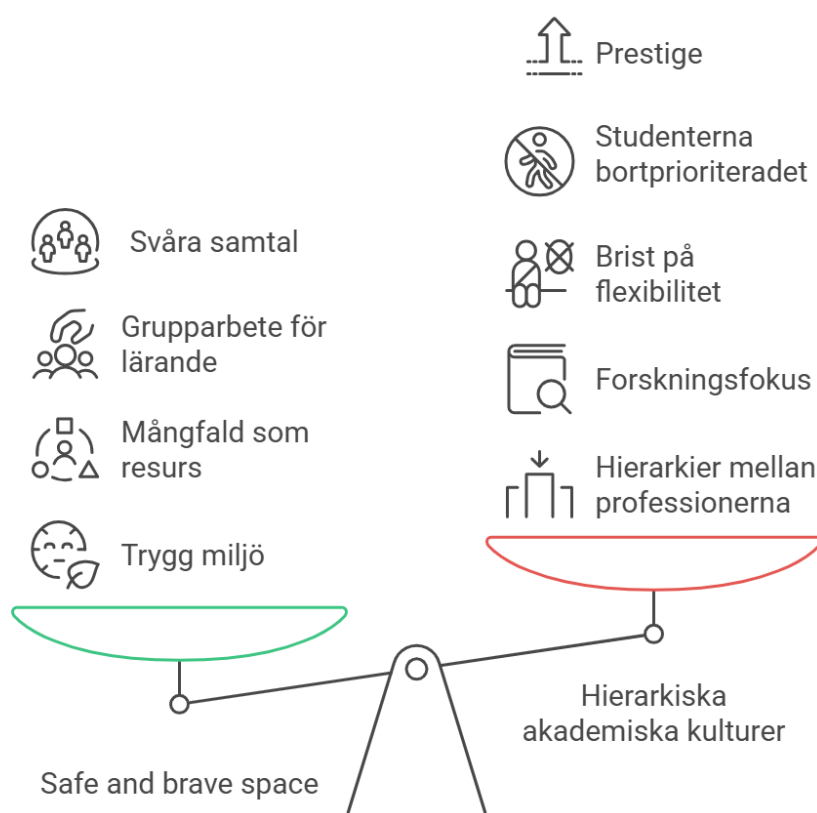
Vi har inte en soffa att sitta på, Vi har inga matbord. Om vi ska koka så får vi sitta i en föreläsningssal och äta och det blir lite så här: Det finns där precis, precis bredvid oss, men vi får inte tillgång till den för att... och jag förstår att vi är så många. Vi kan ju inte alla få plats på en jätteliten yta och det är helt förståeligt. Men det blir lite att vi blir utanför även i våra egna lokaler och det är lite tråkigt för det blir ju vi träffar aldrig någon i någon annan årskull. Eller lärare på fritiden så det blir ju väldigt uppdelat liksom. Vilket är tråkigt. (Deltagare 4)

Den fysiska lärmiljön har en direkt inverkan på den psykosociala lärmiljön – studenterna märker att en mer utmanande fysisk miljö på sikt kan försämra den psykosociala miljön, öka risken för mental ohälsa och i slutändan minska deltagande i studier. Till exempel kan studenter välja att avstå från undervisningen. Dessutom känner studenterna sig missmodiga av det faktum att de har påpekat dessa problem utan att se någon förändring.

5.3 Den psykosociala studiemiljön

Den psykosociala studiemiljön handlar om att det ska vara en trygg och tillåtande miljö för alla studenter på KI. För studenterna kopplas detta till medmänskliga interaktioner, hur folk behandlar varandra, och det innefattar både klasskamrater, lärarna och organisationen som helhet. I konversationer med studenter kommer det fram två ytterligheter för den psykosociala studiemiljön, motsatta motstridiga ändar av samma spektrum.

I ena änden beskriver studenterna vad kan tolkas som ett behov av ett 'Safe and Brave Space', där mångfald av perspektiv verkligen uppskattas och eftersträvas, lärare är öppna för feedback och dialog, och där grupparbete används som ett verktyg för att underlätta samarbete, utnyttja mångfalden och öppna upp för mindre eurocentriska perspektiv i undervisningen. I den andra änden diskuterar studenterna rigiditeten i en hierarkisk akademisk kultur, vilket översätts till hierarkier inom yrken och ett system av prestige och maktdifferenser som kan få studenterna att känna sig osynliga. I denna sektion beskrivs först olika aspekter kopplade till ett safe och brave space utifrån studentperspektiv för att sedan skildra den andra ändan av spektrumet kopplat till en mer hierarkiskt akademisk kultur (se Figur 4).

Figur 4: Jämförelse mellan hierarkiska och stödjande akademiska kulturer

5.3.1 A safe space för lärande

Studenterna själva ofta beskriver en god psykosocial miljö som ett *safe space* som präglas av psykologisk trygghet (Edmonson, 2019), dvs en miljö där individer känner sig trygga att uttrycka sina idéer, ställa frågor och ta risker utan rädsla för negativa konsekvenser för sin självbild, status eller karriär:

Jag tänker mycket på trygghet att jag ska känna att jag har en given plats och att man känner sig inbjuden. Att man vågar säga till om saker eller liksom våga prata inför gruppen man är med i. Folk ska inte bli oroliga över att man ska bli kränkt på grund av olika orsaker (Deltagare 23)

Som tidigare nämnt kan en känsla av trygghet kopplas till hur studenterna välkomnas och omhändertas, att lärarna är genuint engagerade och bryr sig om sina studenter. Inom vissa program kan det hända att studenter blir omplacerade med en senare kull om de inte klarar en omtenta. Detta beskrivs

som en stressande faktor och lärarna uppmanas att överväga sätt att integrera dessa nya studenter inom gruppen, inte minst via riktade och medvetna introduktionsstrategier. Som ett exempel, beskriver en deltagare den känslan av engagemang från lärarna som smittar av:

Men bara en termin så kände jag (...) jag har nog aldrig känt mig så väl omhändertagen som jag gjorde då (...) alltså lärarna var engagerade och man kände sig så omhändertagen på något vis. (...) Jag vet när vi hade någon uppstår så det var ju flera lärare som var där och var liksom de verkligen välkomnade oss och de var så måna om oss. Det kändes som att de tyckte det var kul och det smittade av sig liksom (Deltagare 39)

5.3.1.2 Mångfald som resurs

Studenterna beskriver KI som ett globalt universitet där människor från hela världen träffas och kan utbyta erfarenheter. De ser detta som en möjlighet till lärande och både ser sig själva inom organisationen och uppmuntrar strukturen att ta tillvara på mångfalden på olika sätt.

Ja, något jag gillar med KI är att lärarna kommer från väldigt olika bakgrunder. Och därför känner jag att alla kan identifiera sig med åtminstone en lärare. Vi har mycket variation. Det får mig att känna att mångfald är något de verkligen ser fram emot. Och för mig, åtminstone, hjälper det mig. Det får mig att känna mig mer som en del av det (organisation). (Deltagare 17)

Det är också viktigt för studenterna att KI som organisation tar tillvara på denna mångfald och ser till att olika bakgrunder representeras och kan komma till tals i olika forum, inte minst i studenternas förtroendevalda:

Det är viktigt att man förmedlar en representation, alltså. Studenterna representerar många olika nationaliteter, bakgrunder och så vidare även i förhållande till HBTQ plus, liksom grupp. Och där tror jag att det är jättecentralt att man liksom har en Sverigespeglings, en studentdemografisk spegling, både på liksom webbplatser och så vidare, men att man också har det i tanken när man pratar om de här frågorna (Deltagare 20)

På samma sätt är det viktigt för studenterna att KI fortsätter att ta ställning och synliggör sina värderingar inom frågor som rör inkludering och visar studenterna att alla är välkomna inom organisationen:

Jag tycker också att det är viktigt att KI är noga med att ta ställning i viktiga frågor, till exempel som HBTQ-relaterade frågor att man ser att KI syns till exempel på Pride paraden. Det är tydligt att här finns det liksom en öppenhet. Vi har tydliga grunder. Vi jobbar utefter det och har en standard redan där också, även på större plan. Så

*det tycker jag är jättetrevligt att man ändå engagerar sig idag och tar det på allvar.
(Speaker 13)*

5.3.1.3 Olika perspektiv: grupparbete och diskussion

Studenterna uppskattar och vill ha möjlighet att lära sig från varandra. Grupparbete och diskussioner blir en central del av den processen:

Men för mig, det jag verkligen gillar mest med det är att jag tycker det är viktigt att faktiskt höra olika åsikter när man är i en studiemiljö och när man lär sig. Jag tycker att det verkligen breddar ens perspektiv. Jag gillar verkligen att vi alltid diskuterar i olika grupper. Jag tycker det är bra. (Deltagare 18)

Grupparbete och gruppuppgifter ses som centrala när det kommer till att utbyta erfarenheter och lära sig att samarbeta med olika sorters människor men också för att det kan skapa starkare band och bygga nätverk mellan studenterna. Hur studenterna förbereds inför grupparbete och strukturerna runtomkring grupparbete är också avgörande för att få till en lyckad kollaboration.

Studenterna understryker vikten med att inte få välja sina egna grupper utan att det är läraren som förbestämmer gruppindelningen. Detta kan underlätta för blyga studenter och betonar betydelsen av samarbete med människor som tänker annorlunda för lärandeprocessen:

Att arbeta med människor, särskilt om du börjar ett program, om du är i första eller till och med andra terminen, att arbeta med människor som du vanligtvis inte arbetar med, är ofta mer hjälpsamt eftersom det bygger starkare relationer i klassrummet. Du utökar ditt nätverk inom klassen. Jag tror att det uppenbarligen finns en aspekt av att arbetet kan flyta bättre om du arbetar med människor du redan känner, men (...) vi är alla här för att lära oss, men vi är också här för att skapa kontakter och som en del av universitetslivet måste du lära dig att arbeta med människor som har olika bakgrunder eftersom du inte vet när du börjar arbeta, du kommer inte att arbeta med människor med exakt samma bakgrund eller samma kunskapsbas som du. (Deltagare 36)

En överväldigande majoritet av studenterna håller med om att slumpmässig tilldelning av grupper gör det möjligt att lära känna fler personer från klassen, men också att utöka sina samarbetsförmågor genom att utmanas av olika synpunkter och förhållningsätt:

På min kurs har vi mycket grupparbete och sättet de har gjort det på är att du slumpmässigt tilldelas en grupp på sex eller sju personer och sedan ändras det igen nästa termin och jag känner att det faktiskt har varit en stark sida av vår kurs. Jag menar, vissa människor har haft sämre eller bättre erfarenheter, men i allmänhet skulle jag nog aldrig ha pratat med de människor jag är i en grupp med annars. Och även om jag inte kände dem särskilt väl, visade det sig att vi faktiskt arbetar på lite olika sätt, men det fungerar. Olika perspektiv kan definitivt vara utmanande. Men samtidigt gjorde det faktiskt mitt liv lite lättare. Så jag känner att det kan vara en stark sida, åtminstone på min kurs. Jag känner att det kan vara en positiv sak som kan implementeras i allmänhet. Om det görs bra dock (Deltagare 35)

Om man undersöker vidare vad det kan innebära att planera eller strukturera grupparbete på ett effektivt och givande sätt kan studenterna beskriva hur de blir placerade i grupper och vilka goda exempel de har sett när det gäller en mer medveten slumpmässig placering:

Till exempel (...) hade jag en kurs där vi var tvungna att skapa grupper och det var läraren som ansvarade för att skapa grupperna och innan han skapade grupperna delade han ut en slags enkät för att förstå våra olika ledarstilar. Och han grupperade de olika studenterna beroende på svaren på denna enkät, och jag tycker att det var en av de bästa upplevelserna eftersom jag tycker att även om vi inte var vänner innan eller inte hade arbetat med denna grupp tidigare, så matchade gruppens personligheter mycket bra och dynamiken var ganska trevlig. Jag tycker att det fungerade mycket bra. Det finns olika sätt att skapa slumpmässiga grupper, som inte är helt slumpmässiga. (Deltagare 32)

Studenterna ser vikten av erfarenhetsutbyte och uppskattar hur sina olika bakgrunder och erfarenheter innebär att de ska vara öppna och genuint lyssna på varandra samtidigt som man känner sig hörd. Studenterna reflekterar också över lärarens roll, som utifrån en maktposition poängterar vikten av olika synpunkter:

En miljö där du kan märka att folk är villiga att lyssna på dig och ta din åsikt på allvar, och inte bara, du vet. Inte för att säga ignorera dig, men du vet att de är villiga att diskutera saker med dig. Vi har många olika bakgrunder, så naturligtvis har vissa människor mer erfarenhet än andra, men andra har en annan synvinkel. Och i en bra gruppdiskussion kan alla delta och diskutera dessa saker och nå någon form av beslut eller slutsats. Men det handlar om att lyssna på andra (...). Lärarna och föreläsarna påpekar ofta att ni alla kommer från väldigt olika bakgrunder och de är ganska glada att höra olika synpunkter, så det är ganska trevligt i diskussionen.” (Deltagare 15)

Flera studenter nämnde workshoppar de hade haft i början av sina utbildningar kopplade till samarbete inom internationella eller heterogena grupper, där de utforskade interkulturell kommunikation och samarbete över kulturella gränser. Dessa uppskattades för att ansågs underlätta senare grupparbete:

Jag gillade när den inledande modulen, internationaliseringsmodulen, fick alla att lära känna varandra först. De ville lära känna varandra så att framtida grupparbeten gick mycket smidigare i slutändan. Det fick verkligen några studenter som är lite mindre toleranta i en viss mening att tänka på hur de borde agera i en grupp och lade grunden för regler och sådant som verkligen hjälper oss att känna oss tryggare i grupparbetsmiljön (Deltagare 6)

5.3.1.4 Interaktion för att bygga en relation

Studenterna vill ha en miljö där de aktivt deltar och får chansen att interagera både med sina kursare och sin lärare men också med andra årskullar och andra program – som redan nämnt. Kontakten med andra terminer är en återkommande uppskattad punkt och kopplas också till en bra psykosocial miljö:

Jag tänkte flika in lite på hur KI har arbetat med och skapa en ganska bra psykosocial miljö för oss studenter och det jag kan tänka på främst är väl ändå kontakten med andra terminer alltså redan under en introduktionsvecka. Urvalet av de som hjälpte (att) ta emot de nya studenterna (...) satt en ganska hög standard när det gäller bemötande, att vara social, att vara trevligt mot varandra. Urvalet av de personerna har varit väldigt, väldigt bra och har ju verkligen satt en standard för oss nya som vi också gärna vill föra vidare nästa kull (Deltagare 11)

Studenterna inser också fördelarna med att medvetet se till att studenterna interagerar med varandra och lär känna varandra, både inom och utanför klassrummet; att skapa interaktionsmoment för studenter gynnar sammanhållning och bidrar till en positiv miljö:

Jag vet till exempel att vi på vår kurs har haft sociala evenemang utanför klassrummet där man verkligen kan lära känna andra (...) Jag tycker att det är väldigt användbart (Deltagare 36)

Studenter kan också behöva stöd i att hitta dessa sociala utrymmen, vare sig de är fysiska eller online. Vissa program har mycket uppskattade WhatsApp-gruppchatter som kan uppmuntra studenter som tenderar att vara mer blyga

att delta i en mer bekväm miljö. Det kan underlätta för kommunikation och studenterna kan känna sig mindre ensamma:

I min kurs hjälpte det verkligen att vi har den här gruppchatten på WhatsApp där vi faktiskt pratar med varandra, och jag tror att det verkligen hjälpte oss att lära känna varandra bättre och vi fick den sociala aspekten för att verkligen skapa ett safe och brave space för att prata och uttrycka oss om saker vi vill ta upp, klagomålen. Vi klagar i gruppchatten om vissa aspekter och sedan mejlar vi lärarna om dem eftersom vi uppmuntrar varandra. Jag tror att att ha en gruppchatt eller en trygg social miljö definitivt hjälper oss att engagera oss mer, och att inte ha det gör uppenbarligen att vi inte kan engagera oss i kursen på ett meningsfullt sätt. (Deltagare 6)

Samma student uppmuntrar samtidigt att lärarna ska fundera på fysiska utrymmen under en kurs eller session så att studenter kan knyta an till varandra och till sina lärare. Dessa utrymmen möjliggör informell interaktion men låter också studenter arbeta igenom kursmaterial och skapa en gruppkänsla:

En annan sak som jag har sett och definitivt skulle uppmuntra mer är, du vet, de där små pauserna vi har mellan föreläsningarna där folk tvingas interagera med varandra igen. Att skapa utrymmen där människor kan prata med varandra, kan prata med lärarna, kan känna sig mer bekväma med varandra, verkligen skapar en miljö där alla känner sig tillsammans, som skapar en sorts sammanhållning mellan studenterna som gör dem mer tillgängliga. Så i huvudsak har jag sett diskussioner, diskussionsforum eller fysiska diskussioner i klassen, pauserna emellan är verkligen trevliga för att diskutera med de andra studenterna och samtidigt låter dig också rekapitulera allt som har pågått (Deltagare 6)

På samma sätt som studenterna behöver forum för att interagera med varandra vill de också skapa en relation och lära känna sina lärare. Studenterna berättar hur vissa lärare verkligen anstränger sig för att de ska känna sig sedda och välkomna, till exempel genom att skriva en personlig unik kommentar på inlämningsuppgifterna. Det kan vara svårt för lärarna att lära känna sina studenter när vissa program har många inhoppande gästföreläsare och de inte träffar samma grupp så många gånger. Program som har återkommande föreläsare eller lärare och eventuellt färre studenter har bättre förutsättningar för att studenterna ska kunna bygga en relation med sina lärare:

Många föreläsningarna hålls också av samma personer som blir återkommande och som kanske är kursansvariga så man hinner bygga en relation eller få ett ansikte på

den personen enklare, så det blir enklare att vända sig till den och alla uppgifter hittar man i Canvas till den personen (Deltagare 23)

5.3.1.5 Mindre hierarkier i klassrummet

Denna särskilda roll för läraren att agera som förebild som söker studenternas röster och skapar utrymmen för diskussioner betonades av flera studenter. Detta innebär också en mindre hierarkisk relation mellan lärare och student, eftersom studenterna ser föreläsaren som inbjudande till deras åsikter och öppen för interaktion med studenterna, inte bara bland studenterna.

Jag tror att mycket börjar med föreläsaren om föreläsaren är öppen och försöker starta en konversation under lektionen och gör det möjligt att ställa frågor och för studenterna att interagera med dem. Jag tror att det skapar mer värdefulla studiemiljöer och som sagt tidigare, alla gruppdiskussioner är också riktigt roliga och jag tror att det verkligen ger energi till studenterna att arbeta mer aktivt under föreläsningarna.” (Deltagare 16)

Läraren befinner onekligen sig i en maktposition gentemot sina studenter: de är ansvariga för innehållet, avgör deras betyg och kan påverka studenternas framtida beslut och möjligheter. Dock kan studenter också beskriva en känsla av inkludering kopplad till att bli betraktade som jämlikar av några av sina lärare. Detta är förknippat med mer informella samtal och en öppenhet som är kopplad till en mindre hierarkisk toppstyrd relation:

Jag vill säga att hittills, under de två månader vi har haft, känns det som att vi behandlas som jämlikar. Så det är ofta en konversation på den nivån där vi blir tillfrågade om feedback och det är mer av en avslappnad konversation, vilket gör det lättare snarare än, du vet, som en föreläsning mot en grupp studenter. Jag menar, självklart finns det fortfarande lite av det, men hierarkin är inte stark. (Deltagare 15)

Den mindre hierarkiska relationen och det mindre hierarkiska utbytet verkar också sippra över till studentrelationen, där studenterna själva beskriver en miljö och dynamik där alla är jämlika och har ett gemensamt syfte:

Ja, det har säkert med klassdynamiken också att göra och jag trivs ju väldigt bra i min klass just nu. Just för att jag tror att Det viktiga är ändå att man kan skapa en känsla av att det inte finns någon hierarkisk struktur i klassen som det på något sätt kunde finnas i gymnasiet att det fanns folk som ansåg sig själva vara lite mer coola och lite bättre än andra och liksom försökte sätta sig över folk. Men här känns det inte så på samma sätt, utan folk är villiga att lyssna på alla, och det tror jag har varit en stor bidragande faktor till att det känns bättre här. (Deltagare 12)

I en modell med mindre distans mellan studenterna och sina lärare kan lärarna också visa sårbarhet, till exempel genom att erkänna att de inte har alla svar. Detta också skapar ett klimat som uppskattas av studenterna:

Något jag har märkt här som hjälper med det är när en professor eller föreläsare inte vet något när du ställer en fråga, är de villiga att erkänna det och ofta erbjuder sig att undersöka det för dig och återkomma. Och jag tror att det verkligen hjälper folk att känna att de faktiskt kan prata med dem, för det första, och att de blir hörda i klasser och liknande. (Deltagare 14)

Studenterna kanske kommer från andra akademiska kulturer där det inte är så vanligt att öppet kunna uttrycka sina åsikter och ha en dialog med undervisande personal. De beskrev situationer där hierarkin gjorde att lärarna inte var öppna med vare sig återkoppling eller klassdiskussioner och var i stället defensiva eftersom återkoppling kunde tolkas som respektlös:

Jag tycker att det är ganska tydligt att lärarna här är öppna. Jag menar, de är inte defensiva på något sätt. Det kan vara fallet vid vissa andra universitet. Om jag minns min egen grundutbildning, tror jag inte att det var fallet (...) där jag kommer ifrån, där att ge öppen feedback i klassen skulle kunna tolkas fel av professorn. Så man tenderar att ge det enskilt och bakom stängda dörrar, eftersom man inte vill bli nedvärderad i onödan. Medan jag tycker att det är ganska uppfriskande att se att folk i klassen ge feedback på ett konstruktivt sätt som inte är personligt. Likaså tar fakulteten det också ganska bra. (Deltagare 8)

Det är ju liksom det är lås på lås på lås, men vi har ingen aning om vad de sitter eller vilken våning eller något. Det tycker jag är jättestor skillnad och jag tänker just det här, nu är jag kille så jag bryr mig inte. Det är jättemycket, men jag menar. Om någon visar till exempel sexuella trakasserier och det är otroligt känsligt och då är det väldigt bra om man faktiskt bara kan gå till en föreläsare och inte ens behöva boka en tid. Det, det är inte alltså blir man trakasserad så mår man jättedåligt och då är det ju massa hinder om man ska ta sig över. Jag tror inte det här är inte en bra miljö för att liksom få hjälp. I så fall skulle jag. Jag kan tänka mig att om någon skulle betrakta sig skulle de vända sig utanför, inte till någon föreläsare om de inte redan jobbar på en institution. (Deltagare 25)

5.3.2 Brave space och svåra samtal

Ett *brave space* inom utbildningen uppmuntrar till modiga och ibland svåra samtal, där deltagare får konfrontera fördomar och utmana sina och andras perspektiv på ett konstruktivt sätt, med erkännande av att obehag och utveckling ofta går hand i hand. För att kunna engagera studenter på detta

sätt krävs många av ingredienserna som har nämnts tidigare och dessa är starkt kopplade till en trygg miljö. Ibland kan studenterna behöva tid för att anpassa sig till ett nytt sätt att interagera där de förväntas dela med sig; detta kan kännas annorlunda eller nytt. Det kan präglas av en pinsam tystnad i början av processen, som en student beskriver:

Jag tror att det viktigaste är att på något sätt tvinga studenterna att delta. Fortsätt att påminna, säg alltid att vi vill höra din röst, vi vill höra vad du säger, och även under föreläsningar eller seminarier, även om det är en minut av obekväm tystnad. Ge det ögonblicket av tystnad så att folk engagerar sig, på något sätt tvinga dem att engagera sig. Och till slut har jag märkt att över tid börjar även de blyga studenterna i kursen prata mer. Och det blir mindre obekväm tystnad. Så jag tror att ha dessa ögonblick av tvingat engagemang, på ett sätt, hjälper människor att engagera sig mer. (Deltagare 6)

Att undersöka ett ämne eller problem utifrån olika perspektiv och synvinklar innebär att det kommer ibland inte finnas rätt och fel svar utan att det kan finnas flera tolkningar, lösningar och tillvägagångssätt. Det handlar istället om att kunna skapa en miljö där studenterna kan på ett respektfullt sätt utforska sina olikheter, det handlar snarare om processen som lärtillfälle:

Och att ta dem i beaktande snarare än... Jag tror inte att vi någonsin har haft ett fall där de säger, om det finns en fråga, något att diskutera, jag tror att det sällan har varit fallet där det funnits bara en sann lösning eller ett rätt svar, utan oftast handlar det om att ta hänsyn till de olika svaren (Deltagare 15)

Samtidigt beskriver studenterna mer känsliga ämnen där utbyten kan vara mer personliga, där konversationerna präglas av individernas värderingar och där det inte alltid är lätt att känna sig trygg eller modig. Inom högre utbildning kan svåra samtal definieras som diskussioner som utmanar starkt förankrade övertygelser eller idéer som anses orubbliga (Soliz & Ramasubramanian, 2023). De kan involvera komplexa frågor eller känsliga ämnen relaterade till identitet, olikheter och sociala ojämlikheter.

En student beskriver svårigheterna med att hantera eller belysa problematiska åsikter kopplade till professionalism och etik bland studenterna:

Vi har ju kursen som heter professionell utveckling och där så går man ju in i lite mer i hur man ska hantera olika patienter i olika situationer och det är en återkommande kurs. Men jag tycker ändå det är svårt att (...) hur man i den kursen ska belysa sådana

alltså problematiska åsikter och hur vissa hanterar de, eller handlingar också för den delen, till exempel kring hur man hanterar personuppgifter (Deltagare 13)

Samtidigt som dessa svåra samtal kan hamna nära kursinnehållet kan det också handla som sagt om värderingar och attityder, diskussionerna kan kännas närmare ens egen identitet. I klassrummet kan motsägelsefulla synpunkter existera sida vid sida men lärarna måste hantera dem utan att ingen ska känna sig kränkt. Studenterna tycker att forum ska finnas för att normalisera viktiga men svåra samtal:

Ärligt talat, jag tror att vi behöver ha dessa samtal oftare. Saker som rasism, sexism och homofobi påverkar hälsa och folkhälsa och hur den förmedlas. Och hur människor behandlas, och det har inte pratats mycket om hittills. Vi hade en dag om genus och hälsa, men det var inte ens en hel dag. Och jag tror att om man normaliserar att prata om saker som sexism och rasism i klassen, så kan det bli lättare att prata om. När dessa saker påverkar din studiemiljö, om ingen pratar om farorna med rasism, då är det ännu svårare att ta upp det som något du kämpar med. (Deltagare 14)

Vi har nämnt att det är viktigt att känna sig trygg, inte bara för att kritisera, utan också för att prata om akademiska ämnen, men inte bara akademiska ämnen, utan också att vara den du är, jag tror att det också är viktigt. (...) det är ett lite diffust ämne eftersom även om de säger ja, det finns två antidiskrimineringslagar som vi tar på allvar. Det är svårt att se det i praktiken. Någon som kommer från ett land som till exempel hatar HBTQ eller något liknande, skulle fortfarande ha sådana övertygelser i sitt huvud... (Deltagare 6)

När det kommer till kursmaterial, vilka exempel som tas upp och vilka perspektiv som belyses nämner studenter inte bara ett behov av att uppdatera material så att den speglar dagens samhälle men också reflekterar de kring sin egen positionering. En student reflekterar kring användning av hypotetiska fall fast med länder som existerar i verkligheten:

Jag kände mig obekväm med att presentera hur jag skulle förbättra vaccinationen i Nigeria bredvid en klasskamrat som är från Nigeria. Om vi har diskussioner i klassrummet som är hypotetiska, kunde de säga 'föreställ er ett land' eller 'föreställ er en situation' utan att nämna specifika länder. (...) Jag insåg att många av mina personliga fördomar också kom fram, och medan jag ser på detta som en utomstående person som inte har något att göra med det landet, kan det vara sårande för en person därifrån. Det kan få dem att känna sig diskriminerade. Jag kände mig som en white saviour eller något liknande. (Deltagare 31)

"White saviour complex" eller "vit frälsarmentalitet" syftar på ett beteendemönster där en vit person agerar utifrån en upplevd överlägsenhet för att "rädda" eller "hjälpa" mindre privilegierade grupper. Detta koncept har en stark koppling till dekolonisering av utbildning – idén om att ifrågasätta koloniala praktiker och perspektiv inom utbildningssystemet. Vissa perspektiv är dominanta pga. historiska anledningar och andra perspektiv kan saknas, som en student beskriver:

Jag tror att det finns ett västerländsktcentrerat sätt att se på saker, och jag känner att vi kanske kan ta in andra perspektiv från andra delar av världen för att verkligen få en mer global representation. Inte bara, för att förstå varandra som studenter, utan också själva utbildningen, alltså, det vi lär oss om. Det kan kanske ske på flera nivåer, till exempel genom att integrera vissa saker i kursplanen eller läroplanen. Och kanske ha en modul om globala perspektiv, Det finns definitivt redan en del arbete på det området, men kanske kan det finnas mer av det på något sätt (Deltagare 7)

5.3.3 Hierarkiska akademiska kulturer

På motsatt sida av spektrumet beskriver studenter en psykosocial miljö som kännetecknas av en mer hierarkisk akademisk kultur som präglas av hierarkiska maktstrukturer där distansen mellan studenter och deras lärare samt studenter och ledningen kan kännas stor. I detta sammanhang beskriver de hur KI:s forskningsfokus och prestige som institution kan sippra ner och påverka organisationskulturen och i slutändan få studenter att känna sig stressade och mindre prioriterade. Högre utbildning är traditionellt sätt hierarkisk och det verkar vara en pågående process att förändra några av de gamla traditionerna gällande studenternas roll inom en sådan organisation.

5.3.3.1 Forskningsfokus – studenterna bortprioriterade?

Som ett forskningsintensivt lärosäte kan det verka naturligt att KI har stort fokus och engagemang på just forskningsfrågor. Detta fokus har betydande påverkan på fördelning av resurser, prioriteringar och strukturer men verkar gå också hand i hand med en tydlig separation mellan forskningsfrågor och utbildningsfrågor där forskningsfrågor får prioritet och sitter högre upp på agendan. Detta innebär också en mer hierarkisk maktfördelning där studenterna, i deras roll som icke-forskare, har mindre talutrymme och lägre röst. Studenter kan uppleva att mindre fokus på utbildningsfrågor gör att

deras röster inte alltid räknas eller hörs. Ibland kan det upplevas som att studenternas deltagande är ytligt, även om det på papper finns strukturer som ska säkerställa att deras åsikter tas tillvara. Studenterna kan känna sig bortprioriterade i detta sammanhang:

Det andra som tyvärr är ett väldigt stort problem för KI i allmänhet är ju att KI har ett ganska stort forskningsfokus som tyvärr i praktiken ofta leder till att forskningsfrågor prioriteras över utbildningsfrågor. Och även om det finns många forum och många som jobbar med utbildningsfrågor så (...) de större centrala sammanhangen där man känner att man vill påverka och förändra så känns det ofta tyvärr som att man inte blir lyssnad på som student. Jag har några kompisar som har deltagit på några möten i representantsammanhang och känt att de nästan blir utlöjlade och att ingen lyssnar på dem och att det är nästan som att våra åsikter inte spelar någon roll ibland för vissa personer tyvärr. (...) vi känner oss bortprioriterade ibland (Deltagare 10)

En annan student beskriver hur denna hierarki kan bli synlig i mötessituationer där studentrepresentanternas synpunkter blir ignorerade även när de deltar i diskussionen:

Till exempel om man sitter som studentrepresentant inom olika typer av möten (...) känner man sig väldigt förminskad... att man nog bara finns där för att man ska vara där och att det finns en plats för en studentrepresentant. Oj då, eftersom att jag är student medans de är anställda att det finns en sån skillnad i hur mycket du kan få bidra och dela. Att det kan finnas en sådan hierarki också. (Deltagare 11)

Liknande känslor beskrivs också under vissa lektioner, där studenter ser att lärarna prioriterar sina egna forskningsområden och intressen oavsett studentengagemang. Detta kan påverka både kursinnehåll och betygsättning och studenterna kan ibland inte förstå hur betygskriterierna är kopplade till lärandemålen:

Folk kommer in och de har liksom sin grej de är specialiserade på och tycker det är jättekul att prata i timmar hela klassen sover. Jag går inte på föreläsningar längre. Totalt slöseri på tid. Och det är likadant när det rättas. De hakar upp sig på, men det här forskar jag på, så det här måste liksom finnas med i svaret annars så får man inte full pott. Det är väldigt, väldigt så här random. (Deltagare 25)

På liknande sett, den stora klyftan mellan studenterna och sina lärare pga. det markanta maktavståndet kristalliseras i hur studenterna känner sig behandlade under själva undervisningen. I kontrast till en mer trygg miljö där studenterna skapar en relation med sina lärare beskriver dem i stället lärare som vägrar lära sig studenternas namn, som dumförklarar frågor, eller som

antar att de ska kunna materialet även om de är nybörjare. Det kan till exempel handla om att lärarna uttrycker sig på sätt som upplevs som väldigt avancerat eller flummigt språk redan från första dagen vilken gör att studenterna ifrågasätter sina egna kompetenser. De tror att de är "dumma" när det kanske snarare handlar om upplägg och struktur. Lärarna positionerar sig själva som experter och studenterna förlöjligas, vilket gör att de inte känner sig trygga:

Innan de undervisar studerar de ju väldigt länge och oftast i KI är de flesta lärare nästan forskare, så de har väldigt mycket kunskap av just de ämnena. De är väldigt djupt insatta i allting. Och jag tror ibland kan det vara så att vissa lärare kanske glömmer bort, att vi är nybörjare på det sättet, för ibland vågar man alltså inte fråga vissa lärare vissa grejer för man känner att svaret man får tillbaka är som att vi är menade att kunna allting bara från en enda föreläsning. Speciellt när det är liksom i helklass och man ställer en fråga och så sitter man där och får ett jättekonstigt svar tillbaka på en fråga man inte förstod. Då känner man ju sig väldigt liten i situationen skulle jag säga. Alla sitter runt omkring en och så fick man inte svar på en fråga. Utan, man blir lite dumförklarad istället och jag känner just i sådana situationer så känner man ju inte sig jättetrygg. (Deltagare 3)

En annan student beskriver hur lärarna kan vägra lära sig studenternas namn och hur det skapar ett klimat där man inte vågar ställa frågor och inte känner sig trygga:

Det kan vara en attityd, bråka eller det här skulle kunna (...) man fick mer höra och se, men det kunde vara lite dumförklarande, vägra lära sig namn liksom blanda ihop folk hela tiden och det kanske är en jättedum grej men vi är ganska få i våra klasser och när man har någon så länge så känns det lite så här, kalla Sara fast det finns ingen Sara i klassen så det blir lite konstigt. OK, jag är inte så, ja blir inte prioriterad. (...) Jag tror det är viktigt att folk ska känna sig trygga och ställa frågor och känna sig sedda, liksom. (Deltagare 4)

Kontakten och relationen med sina lärare och föreläsare påverkas ju djupt av denna kultur. De studenterna som jobbar inom en institution och på så sätt närmar sig forskningen kan ibland ha lättare att interagera med sina lärare men annars kan studenterna inom vissa program uppleva att lärarna inte är tillgängliga för frågor eller stöd utanför klassrummet. Det handlar inte bara om interaktionen men också om brist på information och en fysisk distans:

Jag skulle ju aldrig få för mig att gå upp till en föreläsare och be om hjälp. Det är ju liksom det är lås på lås på lås, men vi har ingen aning om vad de sitter eller vilken våning eller något. (...) (Deltagare 25)

5.3.3.2 KI Prestige

Flera studenter beskriver KI som en mycket prestigefylld organisation där det är fint att studera och där byggnaderna ska visa och stärka KI:s varumärke. Inom vissa program kan studenterna uppleva en stor press när det gäller prestation, detta kopplad till en tystnadskultur kring upplevt misslyckande missgynnar studenternas psykologiska trygghet. Inom vissa program verkar studenterna socialiseras runt ohälsosamma normer kopplade till hur man beter sig som "professionell". Dessa förväntningar kan ha att göra med huruvida man klarar examinationer men också hur man förväntas bete sig utanför klassrummet:

Det som folk ser, alla är jättetrevliga mot varandra, men ... Du ska inte säga det till någon [att du inte klarat tentan] för då kommer du framstå som kanske mindre värd eller inte lika duktig. Det finns som en hierarki nästan, det finns folk som är väldigt duktiga och när man också pratar med lärarna, att man inte säger vissa saker eller inte gör på ett visst sätt. Man har den här väldigt akademiska professionella sidan av sig som man ska upprätthålla. (Deltagare 26)

Studenterna har svårt att öppet prata om det men erkänner att det finns en tystnadskultur i form av en fasad som de anser de ska upprätthålla. Inte heller kan de prata med sina lärare för då kan dessa också döma dem, förstå att det inte "går bra för dem":

Det är väldigt svårt att få folk att prata om det öppet, men om de anförtror sig till en så kan man ibland få höra det av andra också. Det är en tystnadskultur kring det (...) Men jag har en vän som hade kuggat tentan och hon sa det är första gången jag kuggar och det känns som att jag har hamnat utanför. Och den känslan finns där att man ska upprätthålla en viss fasad som är perfekt och att om man inte gör det eller om man misslyckas på något sätt så hamnar man i en grupp utanför. Man inte är det fina "KI-iga". Jag upplever den känslan mycket. det finns ju kontorstid och prata med den, men du vill inte gå till läraren och prata för då kommer läraren tro att du har liksom problem. (Deltagare 26)

Studenterna som upplever pressen att leva upp till denna KI-prestigeandan kan också reflektera kring hur en sådan kultur kan påverka utbildning mer generellt, till exempel som en brist på flexibilitet och anpassningsbarhet. Denna brist på flexibilitet kan också kopplas till en från lärarens sida ovilja att anpassa sina pedagogiska metoder när det gäller funktionsstöd, till exempel när det finns studenter som inte passar in det förbestämda sättet att studera, när de på något sätt går emot lärarens egna föreställningar om hur det ser ut

och hur det ska gå till. Ibland anser studenterna inte kunna ifrågasätta eller kritisera upplägg eller innehåll eftersom deras synpunkter inte är lika viktiga som lärarnas, igen ett tecken på hur de hierarkiska strukturerna påverkar den psykosociala miljön:

Jag kan känna att det på KI generellt finns lite av den här prestigeandan. Men jag kan ibland tycka att man hade gynnats av att släppa den prestigen lite grann. Jag kan ibland uppleva lärare som väldigt principfasta i att de tycker att deras sätt att hålla en kurs eller deras sätt att lära ut på eller deras sätt att genomföra någonting är det rätta sättet och att när man som student eller som annan lärare kommer och ifrågasätter eller kritiserar, har synpunkter på det så är det väldigt så där får man inte. Det är lite att trampa någon på tårna liksom och ifrågasätta varför har vi lagt upp kursen på det här sättet? Varför ser examinationen ut på det här sättet? Och där kan jag själv uppleva att när man kommer med de synpunkterna så tycker ansvariga eller lärare (att) sånt får man inte göra...Det blir liksom läraren gentemot studenten och att läraren är lite bättre än studenten och att man då som student inte får ha någon åsikt där (Deltagare 27)

5.3.3.3. Hierarkierna mellan professionerna och Interprofessionellt lärande (IPL)

En akademisk kultur som präglas av hierarkiska maktstrukturer påverkar också relationen mellan de olika hälsoprofessionerna, inklusive kursinnehåll och samspelet mellan dem.

Studenterna har tidigare uttryckt en önskan om ökat samarbete mellan olika program och yrkesgrupper. De upplever att professionerna är mycket för sig själva och saknar större samverkan. Flera nämner att de sökte just till KI för att kunna samarbeta med andra professioner inom hälsosektorn men att KI har istället upplevts som väldigt uppdelat:

Det är ju en jättestor kritik vi har mot KI det är att programmen är för sig själva.... Det finns ingen integration om man inte går på någon kvällsaktivitet, så det faktum att ni inte träffar andra på dagen, det gör inte vi heller och vi sitter i samma lokaler och vi rör oss i samma område, men det finns inga naturliga punkter där man faktiskt möts och träffas. Så KI är väldigt uppdelat. Det var en av anledningarna att jag sökte till KI, nämligen att jag tänkte [att professionerna skulle integreras]. (Deltagare 25).

Ett annat exempel som studenter ger kopplat till ett behov av större integrering är den osynliga väggen mellan Karolinska Institutet och Karolinska Universitetssjukhuset:

Vi studerar [detta program] för att vi verkligen vill skapa någon form av påverkan eller förbättra patienternas eller vårdpersonalens liv. KI är känd för att ligga nära KS, men Solnavägen är ibland som en mur som man inte kan korsa. Mycket svårt. Det är väldigt hermetiskt. Så jag tror att något som skulle kunna göras är att låta studenter besöka sjukhuset, se hur de arbetar och vilka behov vårdpersonalen har, för det skulle vara väldigt användbart. Det är något jag upplevde på mitt hemuniversitet. Det var superlätt att nå läkare eller professionella där. Och här var det helt enkelt omöjligt. Och det är lite tråkigt eftersom de också skulle kunna dra nytta av oss. (Deltagare 32)

Flera deltagare föreslår att universitetet skapar nödvändiga ytor för utbyte mellan olika program. IPL-dagen må vara uppskattad men kan också upplevas som otillräcklig och eventuellt förlagt för tidigt i programmen:

IPL-dagen så den uppskattade jag. Sen var den så tidigt in på utbildningen så man kanske inte riktigt liksom (...) Nu har man ju kommit mycket längre och liksom har en helt annan förståelse för professionen och liksom var min kompetens tar slut och en annans börjar (Deltagare 23)

Studenterna kan uppleva att de professionerna de presenteras för är mycket begränsade och samtidigt påverkar deras förståelse av både deras och andras yrkesroll och ansvar. De efterlyser samordnade strategier för att vissa professioner inte ska känna sig ansvariga för delar som de egentligen inte är experter på. Detta har konsekvenserna på kliniken också, för studenterna känner att deras kompetenser inte tas tillvara:

Vi har ju IPL, interprofessionellt lärande, så vi ska lära oss om andra professioner. Men det känns som att de enda andra professionerna vi egentligen presenteras för är sjuksköterskorna. Jag tycker inte att IPL är lika integrerat som de säger att det är på papperet, så det är verkligen bristande (Deltagare 26)

Studenterna starkt efterfrågar integrering av professionerna i form av gemensamma kurser och utbildningsmoment:

Vi har även fått möjlighet att ha simuleringar tillsammans med annan profession i en del i utbildningen då, men det tror jag att många skulle uppmuntra och precis som du säger att jag har sökt till KI handlade också om att jag tänkte att man skulle möta på alla professioner inom vården och att utbildningen skulle ta vara på den, men det upplever inte jag (Deltagare 23)

Samtidigt kommenterar studenterna också kring hur hierarkierna kan påverka både innehåll i programmet och hur professionerna förhåller sig till varandra. Inom vissa professioner kan studenterna uppleva att professionen inte syns

eller hörs, att det inte finns så mycket kunskap om den utanför själva yrkeskåren, även bland folk som jobbar inom vården. Det innebär att det saknas en förståelse kring hur olika professioner med sina unika kompetenser kan komplettera och stödja varandra i kliniken.

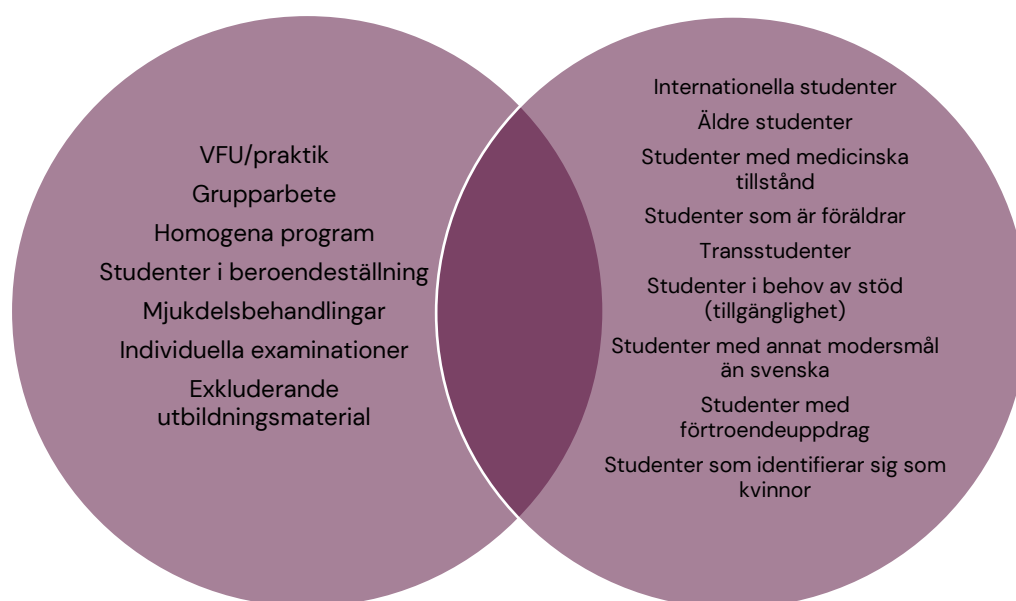
Detta maktförhållande kan också spegla sig i kliniken, i hur professionerna samverkar, vilkas kompetens räknas och vem har talföreträde:

Och där kan jag ibland märka att det uppstår situationer. Alltså, vi jobbar ju ganska mycket med [annan profession]. Vi har ju ofta laboratorier. Men att ibland kan uppstå väldigt så hierarkisk skillnad mellan [våra olika professioner] och att man inte får komma och tala på liksom deras uppgifter, det finns ibland vissa som anser att ja, jag vet jag bäst lite grann, men att man inte riktigt ser att vi har olika syften och att jag (...) har en annan spetskompetens inom vårt område. (Deltagare 27)

5.4 Lika Villkor

En grundläggande del av en bra psykosocial miljö är att studenterna ska känna sig inkluderade. KI har noll tolerans på alla sorters trakasserier, diskriminering eller kränkningar kopplade till Sveriges diskrimineringslag.

Studentbarometer syftade på att titta närmare på vilka situationer i studiemiljön som ökar risken för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, bristande tillgänglighet eller andra kränkningar. Men oavsett situation finns det vissa grupper som är mer utsatta på grund av sina egenskaper eller vem de är. Dessa två kategorier presenteras i Figur 5: Situationer och grupper som rapporteras vara mer utsatta för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, bristande tillgänglighet eller andra kränkningar.

Figur 5: Situationer och grupper som studenter rapporterar vara mer utsatta för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, bristande tillgänglighet eller andra kränkningar.

5.4.1 Situationer där studenterna rapporterar uppleva en viss utsatthet

Studenterna beskriver följande lärmiljösituationer som mest sårbara när det gäller risken för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, bristande tillgänglighet eller andra kränkningar:

- VFU/praktik
- Grupparbete
- Homogena program
- Studenter i beroendeställning
- Mjukdelsbehandlingsprogram
- Individuella examinationer
- Exkluderande utbildningsmaterial

Många av dessa situationer känns igen från lika villkorsundersökningen.

- VFU/praktik

Ett återkommande exempel av en lärmiljösituation där studenter känner sig extra utsatta är placering i klinik / VFU. De kan ibland känna att de hamnar i kläm mellan sina lärare och handledare om det blir en konflikt och vet inte riktigt med vem de bör ta upp dessa saker. De känner ofta att de får lösa konflikter på egen hand och att det kliniska arbetet kan bli stressigt och

präglat av friktion. Samtidigt kan de träffa hotfulla patienter och känna sig utelämnade. Uppdelning av studentgruppen i nya konstellationer under just VFU-placeringar kopplas också till bristande psykologisk trygghet då studenterna kan uppleva det som en påfrestning.

- Grupparbete

Grupparbete nämns som ett exempel som kan leda till konflikter då deltagare kan ha olika perspektiv och synfallsvinklar, speciellt om de ska lämna in en uppgift inom en viss tidsram. Ofta känner också studenterna att de inte får stöd från sina lärare när de väl kommer till dem för stöd under grupparbetet; problemet läggs istället på studenterna och de föreslås "samarbeta bättre".

- Homogena program

Inom mer homogena program med mindre mångfald och där en majoritet studenter är mer normativa kan studenter uppleva en större risk för utsatthet då vissa studenter kan "sticka ut".

- Studenter i beroendeställning

Studenter beskriver hur de i olika situationer kan hamna i en beroendeställning som innefattar en högre sårbarhet. Detta kan kopplas till examination eller tentavakter, till studenter som också är forskarassistenter och därför beroende av sina handledare eller studenter som har tutorer på högre terminer.

- Mjukdelsbehandlingar

Inom vissa program behöver studenterna behandla varandra för att öva och det kan vara en sårbar situation att stå framför sina kamrater i shorts och tränings-BH. Men studenten som tar upp detta exempel citerar det som ett lyckat exempel på hur studenterna bör förberedas inför sådana situationer: man gör det på ett professionellt sätt, blir informerad om vem man kan vända sig till om man behöver det och måste inte behandlas själv.

- Individuella examinationer

Studenter nämner individuell examination som en potentiell sårbar situation

- Exkluderande utbildningsmaterial

Studenterna beskrev också behovet av att se över utbildningsmaterial då det kan skapa exkludering förutom att det inte speglar verkligheten. En student tog upp ett fall där materialet bara visade på vit hudfärg och hur detta både kan upplevas som exkluderande av vissa. Detta inte heller förbereder studenterna för verkligheten i praktiken:

Vi hade ett grupparbete om, jag minns inte, men det var hud i varje fall. Vi tittade på olika liggsår och då hade vi en mörkhyad tjej i i gruppen och hon sa det att hon tycker det är så tråkigt att det inte finns några bilder på mörka hudar, till exempel. Och liksom vi pratade om det. Då tog vi upp det med läraren som sade att nej, det finns inget, vi har inga, men det finns. Vi kunde ge exempel på att det finns, jag tänker på sådana grejer. (Deltagare 39)

5.4.2 Studentgrupper som rapporteras uppleva en viss utsatthet

Förutom potentiellt sårbara situationer beskrev studenterna också att vissa grupper kan uppleva mer utsatthet än andra:

- Internationella studenter

Internationella studenter kan av olika skäl vara med utsatta som grupp. Att komma till Sverige från ett annat land innebär ofta en stor förändring. Flera studenter berättar om logistiska svårigheter både när de precis kom till Sverige (att öppna ett bankkonto, att inte kunna språket, att få ett personnummer) men också svårigheter med att navigera det svenska systemet. Många studenter får till exempel inte information om hur sjukvården fungerar och vilka möjligheter finns för att få hjälp om de blir sjuka.

- Äldre studenter

Äldre studenter kan känna sig exkluderade om undervisande personal inte tar hänsyn till att det finns en åldersvariation i gruppen:

Jag tänkte på en sak utifrån ålder, jag som är väldigt mycket äldre och som är 40 plus att det är ju väldigt mycket prat om som att alla studenter är 21... ni som precis har gått gymnasiet. Det var 24 år sedan jag gick gymnasiet. Jag är liksom äldre än flera av mina lärare. Jag har inget problem med min ålder, men man känner sig så här konstant exkluderad och det här är inte liksom en gång i veckan. Det här är liksom varenda föreläsare, kommenterar vår ålder. Hela tiden. (Deltagare 38)

- Studenter med medicinska tillstånd

Studenter med olika medicinska tillstånd rapporterar svårigheter att få stöd och support kring deras behov när det tillkommer olika gästföreläsare och de ska behöva förklara sina tillstånd gång efter gång. En student med Tourettes syndrom beskriver sin irritation:

Jag har Tourettes och i tidigare lärosäten hade man samma lärare för varje lektion i kursen, och så är det inte här. Vi har många föreläsare, vilket kan vara väldigt intressant eftersom vi då får fler olika perspektiv och experter och sådant, men det kan också vara väldigt frustrerande för mig personligen eftersom jag måste förklara min funktionsnedsättning nästan varje dag och det är ganska jobbigt. Ofta får man inte chansen att berätta för en föreläsare i förväg vad som pågår. Kanske har jag mindre tics eller mer tics en dag än en annan och då skriker jag något konstigt i klassen och föreläsaren stirrar på mig... Det är inte roligt (Deltagare 14)

En annan student berättar om hur hen kämpar med Irritable Bowel Syndrome (IBS) och hur mycket det skulle underlätta att inte behöva gång på gång förklara om tillståndet för sina lärare:

Jag kan säga att jag verkligen gillar idén att ha ett sätt att låta varje lärare veta om någon sjukdom eller något liknande? Så att man inte behöver förklara hela tiden, för jag har IBS (Irritable Bowel Syndrome), ett hälsotillstånd, och jag blir trött. Jag gav upp väldigt snabbt med att förklara för alla lärare att jag kanske missar en lektion för att jag inte mår bra. Så det skulle vara riktigt bra om det fanns något sådant. Jag känner att det är väldigt enkelt att göra och sparar mycket av känslan av att må dåligt över att behöva ta upp det om och om igen. (Deltagare 17)

- Studenter som är föräldrar

Flera studenter upplever svårigheter när det gäller att balansera studier med föräldralivet. Det kan handla om långa praktikperioder utan anpassningar eller att information såsom scheman kommer för sent för att man ska kunna anpassa sig:

Man har ju ett annat liv, man har barn, man har ett jobb man har allt möjligt. När vi har VFU, vi får schemat väldigt sent. Sist så fick vi det en vecka innan vi börjar och då är det dagar, kvällar, helger, nätter och att få ihop sitt liv då med bara barnomsorg och sånt är ju ett helsike. Det, det stör livet rätt mycket. Hade jag varit ensamstående hade jag inte haft möjlighet att plugga överhuvudtaget. Det hade gått åt skogen. (Deltagare 39)

- Transstudenter

En transstudent beskriver sin frustration när hen inte kan ändra sitt namn på Canvas och blir felkönad av sina lärare:

Men en annan sak jag ville ta upp är att jag har ett valt namn och ett juridiskt namn och jag kan inte ändra mitt profilnamn på Canvas, vilket innebär att alla mina klasskamrater och lärare ofta felaktigt refererar till mig med ett namn jag inte använder. Jag kunde prata med IT och få min e-post ändrad, men inte på Canvas, och lärarna kan inte ändra det åt mig och jag kan inte ändra det själv. Det är också extremt frustrerande, skulle jag säga (Deltagare 14)

Företeelsen att inte kunna ändra sitt namn på en plattform som Canvas påverkar flera grupper studenter, t.ex. studenter som har namn i sina ursprungliga språk eller har smeknamn.

- Studenter i behov av stöd (tillgänglighet)

Studenter med behov av särskilda anpassningar nämns också som en mer utsatt grupp. Till exempel berättar en student om hur andra studenter får förfrågningar om att hjälpa en blind student innan en tenta – studenterna hjälper gärna till men saknar en organisatorisk lösning så att detta ansvar inte läggs på individnivå eller någons god vilja. Studenter med funktionsvariation rapporteras också få diskriminerande kommentarer från till exempel tentavakter. Det är också utmanande att få till individuella anpassningar vid behov.

- Studenter med annat modersmål än svenska

Studenter nämner också att studenterna som inte har svenska som första språk kan vara mer utsatta för incidenter kopplade till Lika Villkor. Det kan vara att deras uttal eller brytning poängteras framför hela klassen och läraren säger sig inte förstå vad de säger när alla andra gör det. Det kan också vara en varierad engelskanivå bland internationella studenter som gör att språkfärdigheter blir en känslig punkt, speciellt i grupparbete.

- Studenter med förtroendeuppdrag

Studenter som har förtroendeuppdrag kan uppleva att de behandlas annorlunda på grund av sina positioner, både av studenter och lärare,

framförallt när de representerar mindre program. De upplever att studenterna och lärare har särskilda förväntningar på just dem.

- Studenter som identifierar sig som kvinnor

Studenter som identifierar sig som kvinnor berättar om flera incidenter och upplevd sårbarhet. Detta kan vara både under VFU, där de kan behandlas annorlunda än kollegorna som uppfattas som män på grund av fördomar; det förekom även exempel på sexuella trakasserier från både lärare och andra studenter.

5.4.3 Studentrekommendationer kring arbetet med Lika Villkor

I denna del presenteras olika studentförslag för att främja arbetet med Lika Villkor på KI. De har även en tydlig koppling till den psykosociala miljön (kapitlet innan).

Centraliserad och bättre information: Process och konsekvens

Studenterna efterlyser bättre och mer centraliserade kommunikationskanaler kring rapportering av incidenter. De flesta studenterna vet inte hur eller till vem diskrimineringsfall bör rapporteras. De önskar mer innovativa och effektiva sätt att både rapportera och få information: nyhetsbrev, bättre portaler, garanti på anonymitet, automatisk återkoppling. Flera känner också att det vore gynnsamt att förstå själva rapporteringsprocessen – vad händer efter, vem får veta, hur går det till? Att känna trygghet för vissa studenter är ett ganska luddigt och okonkret begrepp – de skulle vilja se tidigare fall som visar hur detta har hanterats och att KI behandlar detta som en allvarlig fråga.

Ta studenterna på allvar

När förtroendet skadas är det svårt för studenter att känna sig trygga och rapportera incidenter. En student beskrev hur hela klassen hade känt sig besviken när en episod togs upp, rapporterades till kursansvarig och ingenting hände – ärendet togs inte vidare och det hela blev ett skämt för hela den gruppen. Det skadade förtroendet gjorde att studenten sedan inte rapporterade andra incidenter:

Jag tror den största anledningen till att varför inte rapporterade det här är delvis för liksom det skadade förtroendet för vad som hände när man rapporterade från den här incidenten vi hade i klassen som inte togs vidare. Att om man rapporterar vi vet ju inte vad som händer då... vad gynnas vi av genom att rapportera? Det tar ju tid att rapportera om man tänker... man nonchalerar oftast, det här var något som händer, men låt oss gå vidare. Vi vet inte liksom vad fördelen är med och rapportera. Varför vi inte rapporterar (Deltagare 26)

Integration i utbildningen

Ett förslag studenterna har kring lika villkor är att bättre integrera dessa aspekter i utbildning, precis som KI har gjort med hållbarhetsfrågor. Detta kan kopplas till det tidigare önskan om att skapa utrymme för svåra samtal och ifrågasätta dominant perspektiv i utbildningen. Studenter nämner till exempel att aspekter kopplade till bemötande av olika bakgrund och etnicitet helt saknas från flera program.

De trycker på vikten av lärarnas löpande fortbildning:

Det förhoppningsvis är en naturlig del i kursledares utbildares fortlöpande fortbildning att vara medveten om de här frågorna och liksom kritiskt reflektera över hur ser strukturen ut på våra kurser och utbildningar. Jag upplever att det ändå finns en diskrepans mellan att utbilda med ett normkritiskt förhållningssätt och utifrån jämställdhet och att det ofta inte är integrerat i många kurser och utbildningar. Det är skillnad på att också, liksom implementera det i sitt eget arbete. (Deltagare 20)

Beroendeposition

Studenterna också berättar om incidenter där det är någon i en maktposition liksom föreläsaren eller läraren som har sexuellt trakasserat studenter. De kommenterar kring svårigheter att rapportera sina lärare när upplägget för rapportering är att man ska i första hand vända sig till läraren. Studenterna undrar om man kunde istället rapportera till ett studentskyddsombud eller visselblåsare med tanke på att många studenter känner sig tryggare med dessa funktioner.

Forum för diskussion om psykosociala miljön

Studenterna rekommenderar forum där de kan interagera med varandra och ledningen kring frågor som rör just den psykosociala miljön. Till exempel föreslår flera studenter att hålla i event liksom webinarium eller öppna samtal för att sprida kunskap och öka medvetenheten om det man vill förändra.

6. Rekommendationer till fortsatt arbete

Nedan följer en lista med rekommendationer för framtida arbete baserat på slutsatserna från fokusgrupperna med studenter:

- **Kvalitetssäkring:** Tydliggör och vid behov utveckla organisatoriska strukturer, processer och riktlinjer för att säkerställa kvalitetssäkring i områden där studenter kan vara mer sårbara. Detta inkluderar tydligare riktlinjer, utsedda kontaktpunkter och kvalitetskontroller under VFU-placering.
- **Fortbilda lärare:** Investera i kontinuerlig professionell utveckling av undervisande personal så att de kan skapa inkluderande, trygga och modiga utrymmen där svåra samtal kan hållas och studenter kan utvecklas. En trygg lärmiljö kopplas till motivation och engagemang.
- **Återkopplingskultur:** Skapa strukturer på makro- och mikronivå så att studenterna kan ge sina synpunkter och att dessa integreras i utbildningen. Sänk tröskeln så att feedback kan ges på det vardagliga och läraren skapar en kontakt med studenterna.
- **Integrering i utbildningen:** Spegla olikhet i perspektiv kopplad till Lika Villkor, social hållbarhet och dekolonisering av utbildning genom att bättre integrera dessa aspekter i utbildningen, både i kursplaner och kursgenomförande.
- **Skapa utrymme för att diskutera akademisk kultur och hur hierarkiska strukturer påverkar både studenter och personal.** Uppmärksamma oskrivna regler och outtalade normer som kan påverka mental hälsa.
- **Centralisera kommunikation:** Reflektera över befintliga kommunikationskanaler och hitta innovativa sätt att nå studenter så att de har den information de behöver när de rapporterar incidenter.
- **Centraliserat system för information om studenter:** Studenterna efterfrågar ett centraliserat system så att ansvaret om att informera om olika tillstånd eller behov inte ligger på individnivå. KI har tagit upp frågan och hållningen har dock varit att individen äger sin information och att ingen annan ska få föra den vidare.

7. Referenser

- Ali, D. (2017). Safe spaces and brave spaces: Historical context and recommendations for student affairs professionals. NASPA Research and Policy Institute.
https://www.naspa.org/files/dmfile/Policy_and_Practice_No_2_Safe_Brave_Spaces.pdf
- Arao, B., & Clemens, K. (2013). From safe spaces to brave spaces: A new way to frame dialogue around diversity and social justice. In L. Landreman (Ed.), *The art of effective facilitation: Reflections from social justice educators* (pp. 135–150). Stylus.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101.
- Edmondson, A. C. (2019). *The fearless organization: Creating psychological safety in the workplace for learning, innovation, and growth*. John Wiley & Sons.
- Ning, L., Kruchen, K., & Cyr, C. (2021). Belonging and mattering in the first-year welcome experience: A comparison study before and during COVID-19. *Journal of College Orientation, Transition, and Retention*, 28(2).
<https://doi.org/10.24926/jcotr.v28i2.3768>
- Lumivero. (2023). *NVivo* (Version 14) [Computer software].
<https://www.lumivero.com>
- Merton, R. K., Fiske, M., & Kendall, P. (1990). *The focused interview: A manual of problems and procedures* (2nd ed.). The Free Press.
- Morgan, D. L. (1997). *Focus groups as qualitative research* (2nd ed.). Sage.
- Soliz, J., & Ramasubramanian, S. (2023). Difficult conversations concerning identity and difference: Diverse approaches and perspectives. *Human Communication Research*, 49(2), 113–115